

1. IOAN LUPAȘ (1880 - 1967)

Repere biografice:

Ioan Lupaș (n. 9 august 1880, Săliște - d. 3 iulie 1967, București) și-a început studiile liceale la Liceul Maghiar din Sibiu, unde l-a avut coleg pe Octavian Goga și le-a finalizat la Liceul Andrei Șaguna din Brașov, unde l-a avut ca profesor de istorie pe Vasile Goldiș. A studiat istoria la Universitatea din Berlin și la cea din Budapesta, unde s-a bucurat de o susținere financiară din partea Fundației Gojdu.

Domeniul de activitate:

Istoric, preot, om politic, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Ioan Lupaș a fost deopotrivă de puternic implicat în viața politică și în viața universitară clujeană încă de la începuturile administrării românești. Figură importantă în lupta pentru emancipare a neamului românesc, Ioan Lupaș a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, a fost membru în Marele Sfat, iar apoi secretar general al Resortului Culte și Instrucțiune Publică din Consiliul Dirigent. A fost membru activ al Partidului Național Român, formațiune politică pe care a abandonat-o în 1926 pe motivul că nu a agreat unificarea acesteia cu Partidul Țărănesc. S-a reimplicat în activitatea politică, fiind în 1932 unul dintre membrii fondatori ai Partidului Național Agrar (condus de Octavian Goga). S-a remarcat ca deputat, ministru al Sănătății și Ocrotirilor Sociale și ministru al Cultelor și Artelor. Paralel cu activitatea politică a desfășurat o intensă activitate didactică și științifică. Debutul ca profesor și l-a făcut la Seminarul Andreian din Sibiu, apoi a devenit profesor titular la Universitatea românească din Cluj (1919), unde a predat *Istoria modernă a românilor* și *Istoria Transilvaniei*. Ioan Lupaș este cel care a propus înființarea catedrei pentru Istoria Transilvaniei. A fost, de asemenea, fondator și codirector, alături de Alexandru I. Lapedatu, al Institutului de Istorie Națională din Cluj (1920-1945) și președinte al Secției de Istorie a Academiei Române (1932-1935). Cariera și viața personală i-au fost grav afectate de schimbările survenite în România după 1948. În noaptea de 5 spre 6 mai 1950, a fost arestat de autoritățile comuniste și închis la Sighet. A fost eliberat 5 ani mai târziu.

În centrul preocupărilor sale științifice s-a aflat originea poporului român și drepturile sale naționale.

A inițiat și coordonat:

- *Toate plugurile umblă*, pamfletul care atrăgea atenția asupra condițiilor dificile de viață ale țăranilor și făcea referire la răscoala din 1907. Acest articol i-a adus o condamnare pentru „agitatie împotriva tagmei proprietarilor”;

- *Viața și faptele lui Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei;*
- *Avram Iancu;*
- *Istoria unirii românilor;*
- *Istoria bisericească a românilor ardeleni.*

2. LUCIAN BLAGA (1895-1961)

Repere biografice:

Lucian Blaga (n. 9 mai 1895, Lancrăm – d. 6 mai 1961, Cluj) a urmat cursurile Facultății de Teologie din Sibiu și Oradea, apoi a studiat filosofia și biologia la Universitatea din Viena, obținând titlul de doctor în filosofie.

Domeniul de activitate:

Filosof, poet, dramaturg, traducător, jurnalist, profesor universitar, academician și diplomat.

Repere ale activității universitare:

În anul 1926 a intrat în diplomatie, ocupând succesiv posturi de atașat cultural la legațiile României din Varșovia, Praga, Lisabona, Berna și Viena.

După o perioadă de aproape șapte ani în diplomatie, a devenit profesor de filosofia culturii la Universitatea din Cluj, mutată temporar la Sibiu în anii ce au urmat Dictatului de la Viena.

În 1949, după reforma învățământului, pentru că era „exponent al regalității și burgheziei” și pentru că nu a acceptat să intre în Comitetul Central al Partidului Național Popular (satelit al Partidului Comunist), a fost înlăturat definitiv din postul de profesor universitar.

Până în 1959 a lucrat la Institutul de Istorie și Filosofie din Cluj, în calitate de cercetător, iar apoi a fost bibliotecar la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj.

În 1956 a fost propus pentru *Premiul Nobel pentru Literatură*, dar autoritățile comuniste au reușit să blocheze legitima recunoaștere internațională a valorii întregii sale opere.

Nu a mai putut să-și publice volumele, dar a continuat să scrie și să traducă lucrările unor poeți străini, precum poemul *Faust*, de J. W. Goethe, traducere pe care a realizat-o în micul birou de la BCU. A murit la Cluj și a fost înmormântat în cimitirul din satul natal, Lancrăm, denumit în versurile sale “sat al meu ce porți în nume sunetele lacrimelor”. Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca poartă numele lui Lucian Blaga.

A inițiat și coordonat:

- *Trilogia cunoașterii*;
- *Trilogia culturii*;
- *Trilogia valorilor*;
- *Trilogia cosmologică (neterminată)*.
- *Poemele luminii*;
- *Laudă somnului*;
- *Meșterul Manole*.

3. VIRGIL VĂTĂȘIANU (1902 – 1993)

Repere biografice:

Virgil Vătășianu (n. 21 martie 1902, Sibiu - d. 15 noiembrie 1993, Cluj Napoca) și-a făcut studiile liceale la Liceul Bruckental din Sibiu după care a studiat dreptul la Universitatea București și istoria artei la Cluj, Praga și Viena. În capitala Austriei a obținut titlul științific de doctor pentru lucrarea "Vechile biserici de piatră românești din județul Hunedoara".

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Din 1930 și până în 1946 fost secretar al Școlii Române din Roma, instituție creată la propunerea lui Nicolae Iorga în 1920, cu rolul de a contribui la întărirea raporturilor culturale dintre România și Italia, dar mai ales pentru a oferi posibilități de studiu în domenii precum: limbă și literatură clasică, istorie, arheologie și arte plastice.

După război a revenit în țară și devenit titular la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj. În cadrul Universității, a avut marele merit de a pune bazele școlii de istoria artei, în jurul său și sub coordonarea sa formându-se importanți specialiști în interpretarea artelor frumoase.

Profesor cu recunoaștere internațională, Virgil Vătășianu a primit în 1972 *Premiul Johann Gottfried von Herder*, acordat de Universitatea din Viena.

Este autorul unui număr impresionant de lucrări de istoria artei românești.

A inițiat și coordonat:

- *Istoria artei feudale în Țările Române;*
- *Pictura murală românească în veacurile XIV-XVI;*
- *Metodica cercetării în istoria artei.*

4. TIBERIU POPOVICIU (1906 – 1975)

Repere biografice:

Tiberiu Popoviciu (n. 16 februarie 1906, Arad -d. 29 octombrie 1975, Cluj) a absolvit cursurile Facultății de Științe din București cu un doctorat (susținut la Paris).

Domeniul de activitate:

Matematician, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Savant de renume mondial, a creat o școală românească de analiză numerică.

A fost un mare specialist în analiza matematică, teoria aproximării, teoria convexității, analiza numerică, teoria ecuațiilor funcționale, aritmetică, teoria numerelor și teoria calculului.

După ce a predat la universitățile din Cernăuți, București și Iași, în 1946 a fost numit profesor la Facultatea de Matematică și Mecanică din cadrul Universității din Cluj, fiind titular la catedra de analiză matematică. În anul 1957 a întemeiat Institutul de Calcul al Academiei Române, în cadrul căruia în 1969 a realizat cel mai performant calculator de concepție românească. Prin activitatea desfășurată în cadrul Institutului de Calcul, Tiberiu Popoviciu este considerat întemeietorul informaticii românești. Altă realizare remarcabilă a profesorului clujean este reactivarea revistei “Mathematica” în 1958.

Începând cu anul 1993, în memoria sa, Liceul de Informatică din Cluj îi poartă numele.

5. FLORIAN ȘTEFĂNESCU GOANGĂ (1881-1958)

Repere biografice:

Florian Ștefănescu-Goangă (n. 5 aprilie 1881, Curtea de Argeș - d. 26 martie 1958, București) a studiat la Leipzig, pentru obținerea titlului de doctor cu o teză despre tonalitatea afectivă a culorilor clasificate de el în „excitatoare” și „calmante”.

Teza a avut un impact mare în comunitatea internațională, fiind publicată în Germania, Franța, U.R.S.S. și S.U.A.

Domeniul de activitate:

Psiholog, academician, om politic.

Repere ale activității universitare:

Încă din primii ani de activitate ai Universității românești a fost profesor în la Catedra de Psihologie din cadrul Facultății de Litere și Filosofie. Este întemeietorul Institutului de Psihologie Experimentală, Comparată și Aplicată (1922, primul institut de psihologie experimentală din România) și prima organizație profesională a psihologilor din România - Societatea de Psihologie, înființată în 1931. Între 1938-1949 a înființat și condus la Cluj „Revista de Psihologie”.

Datorită lui a fost introdusă fișa de observație psihologică în toate școlile din România, au fost înființate institute psihotehnice la București și Cluj.

Totodată s-a implicat și în viața politică, a fost fruntaș al Partidului Național Liberal, subsecretar de stat la Ministerul Instrucției, Cultelor și Artelor și Ministru Educației Naționale.

Între 1932-1940 a fost rectorul Universității, în timpul mandatului său cercetarea științifică a devenit principala misiune universitară. În 28 noiembrie 1938 a fost rănit prin împușcare cu ocazia unui asasinat organizat de câțiva membri ai Mișcării Legionare.

În perioada care a urmat celui de-al doilea război mondial, deoarece nu a dorit să colaboreze cu noua putere și să își aducă aportul la instaurarea regimului și ideologiei comuniste, a fost arestat și închis la Sighet (1950-1955). A decedat la 26 martie 1958 la București.

6. SEXTIL PUȘCARIU (1877-1948)

Repere biografice:

Sextil Pușcariu (n. 4 ianuarie 1877, Brașov - d. 5 mai 1948, Bran) și-a făcut studiile universitare la Leipzig, Paris și Viena, devenind doctor docent în filosofie și decan al Facultății de Filosofie din cadrul Universității din Cernăuți.

Domeniul de activitate:

Filosof, lingvist, istoric literar, publicist și academician.

Repere ale activității universitare:

A participat activ la unirea Bucovinei cu România. Ulterior a fost comisar general al Consiliului Dirigent privind organizarea Universității Daciei Superioare din Cluj. După unirea Transilvaniei cu România, s-a mutat la Cluj în 1919, jucând un rol de prim rang în reorganizarea Universității românești, alături de Onisifor Ghibu, Nicolae Drăganu și Vasile Pârvan.

Pe durata perioadei interbelice universitatea, denumită inițial Universitatea Daciei Superioare, apoi din 1927, Universitatea Regele Ferdinand, a fost structurată pe patru facultăți: Facultatea de Litere și Filosofie, Facultatea de Medicină, Facultatea de Științe, Facultatea de Drept. Până la Legea Învățământului din 1932, rectorul era ales prin rotație din fiecare facultate. Primul rector a fost Sextil Pușcariu, ca reprezentant al Facultății de Litere și Filosofie. El a conceput un plan de organizare a universității pentru o durată de 10 ani.

Primul rector român al Universității din Cluj a pus bazele Muzeului Limbii Române (1919), primul institut român de lingvistică. A fost reprezentantul României la Institutul Internațional de Cooperare Intelectuală de pe lângă Societatea Națiunilor (1922) și membru în Comitetul Internațional de Lingvistică.

A inițiat și coordonat:

- *Dicționarul limbii române;*
- *Atlasul lingvistic român.*

7. PETRU FORNA (1944-2005)

Repere biografice:

Petru Fornă (n. 14 noiembrie 1944 , Sighetu-Marmației – d. 8 iulie 2005, Cluj-Napoca), după absolvirea Liceului „Ady-Șincai” din Cluj a urmat cursurile Facultății de Filologie din cadrul Universității Babeș Bolyai și a avut o prestigioasă carieră universitară la Catedra de filologie germanică.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, scriitor, traducător, ambasador.

Repere ale activității universitare:

Încă de la absolvirea facultății, din 1967 a devenit preparator la catedra de limba și literatura germană din cadrul Facultății de Filologie, obținând treptat toate gradele didactice universitare. În 1973 a dobândit titlul științific de doctor cu teza *Semantica prepoziției în germană și română*.

De asemenea, în calitate de eseist, traducător și publicist, a publicat în revistele „Steaua”, „Tribuna”, „Secolul 20”, „România literară”, „Echinoc” sau „Vatra”.

A îndeplinit funcția de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Austria în perioada 1994-1996.

8. VICTOR PAPILIAN (1888 -1956)

Repere biografice:

Victor C. Papilian (n. 17 iunie 1888, Galați - d. 15 august 1956, Cluj) și-a finalizat studiile liceale la Colegiul Sf. Sava din București, iar studiile superioare le-a desăvârșit prin absolvirea Conservatorului (secția vioară) și a Facultății de Medicină din București.

Domeniul de activitate:

Profesor, scriitor, medic, muzician.

Repere ale activității universitare:

După Marea Unire a devenit profesor titular la catedra de Anatomie descriptivă din cadrul Facultății de Medicină, apoi decan al acesteia și director al Institutului de Anatomie Descriptivă și Topografică din cadrul Facultății de Medicină Cluj.

În 1937, a pus bazele școlii de anatomie descriptivă din Cluj și a organizat primul Congres de Antropologie și Arheologie Preistorică din țară.

Pe plan cultural, a editat revistele „Clujul medical” și „Darul vremii”, a fost director al Operei Române și al Teatrului Național și membru fondator al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii „Gheorghe Dima”.

Pe plan literar s-a remarcat la început cu pseudonimul *Sylvius Rolando*.

A inițiat și coordonat:

- *Ne leagă pământul*.

9. EMIL RACOVITĂ (1868 – 1947)

Repere biografice:

Emil Racoviță (n. 10 august 1868, Iași – d. 17 noiembrie 1947, Cluj) a absolvit Facultatea de Drept de la Paris și Facultatea de Științe de la Sorbona.

Domeniul de activitate:

Profesor, academician, explorator, speolog, biolog.

Repere ale activității universitare:

A devenit profesor al Universității Daciei Superioare din 1920, an în care a pus bazele Institutului de Biospeologie, primul institut de acest fel din lume. În cadrul Facultății de Științe a predat cursul de biologie generală. În cadrul universității, alături de Vasile Pârvan, a inițiat cercetarea științifică. Totodată, a fost academician și, între 1929-1930, rector al Universității din Cluj. Abnegația și devotamentul cu care s-a angajat în dezvoltarea științei și culturii i-au fost răsplătite cu distincții precum: Cavaler al Ordinului „Leopold II” al Belgiei, Comandor al Legiunii de Onoare Franceze, Steaua României, Meritul Cultural, etc. Membru al „Societății zoologice” franceze, a participat în calitate de naturalist la „Expediția antarctică belgiană”, navigând cu vasul Belgica (1897-1899). A rămas în istoria științei ca descoperitor al balenei cu cioc. S-a concentrat pe studierea faunei din peșteri din Europa și Africa, punând bazele unei noi științe - biospeologia.

10. NICOLAE DRĂGANU (1884– 1939)

Repere biografice:

Nicolae Drăganu (n.18 februarie 1884, Zagra, Bistrița-Năsăud – d.18 decembrie 1939, Cluj).

Domeniul de activitate:

Profesor, academician, critic literar, primar al Clujului între 1933-1938.

Repere ale activității universitare:

Profesor de limba și literatura română veche la Facultatea de Litere și Filosofie, Nicolae Drăganu avut un rol important în preluarea universității clujene de către autoritățile românești, a fost cel care a susținut ca Universitatea din Cluj să devină încă din 1919 proprietatea statului român. Deși statutul internațional al Transilvaniei era departe de a fi definitivat, Consiliul Dirigent a decis punerea în aplicare a propunerii făcute de universitarul clujean. În cariera universitară a fost șeful Catedrei de limba română și apoi decanul Facultății de Litere și Filosofie și între 1931-1932 rectorul Universității Regele Ferdinand. Totodată, a fost membru activ al colectivului Muzeului Limbii Române, contribuind la elaborarea *Dicționarului limbii române*.

A inițiat și coordonat:

- *Două manuscripte vechi: Codicele Todorescu și Codicele Marțian;*
- *Toponimie și istorie;*
- *Românii în veacurile IX - XIV pe baza toponimiei și a onomasticei, etc.*

11.TUDOR DRĂGANU (1912 – 2010)

Repere biografice:

Tudor Drăganu (n. 2 decembrie 1912, Năsăud - d. 21 august 2010, Cluj) este unul dintre străluciții absolvenți ai Liceului George Barițiu din Cluj. A absolvit Facultatea de Drept a Universității Regele Ferdinand din Cluj, iar în 1934, la doar 22 de ani a devenit doctor în drept.

A fost fiul lui Nicolae Drăganu.

Domeniul de activitate:

Jurist, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Din 1937 a fost angajat asistent universitar la Facultatea de Drept din Cluj, devenind unul dintre cei mai renumiți specialiști în problematica dreptului constituțional. La universitatea clujeană a predat până la pensionare, în 1981, cursuri de *Drept constituțional*, *Drept administrativ* și *Dreptul transporturilor*. Doctor docent, a fost considerat cel mai prestigios autor din țară din ultimele cinci decenii și printre puținii autori europeni de acest nivel. Activitatea didactică universitară i-a adus Premiul „Simion Bărnuțiu” al Academiei Române. În 1998 a devenit cetățean de onoare al Clujului, iar din 2003 a fost desemnat membru de onoare al Academiei Române.

A inițiat și coordonat:

- *Introducere în teoria și practica statului de drept;*
- *Drept constituțional și instituții politice.*

12. RALUCA RIPAN (1894 -1972)

Repere biografice:

Raluca Ripan (n. 27 iunie 1894, Iași - d. 5 decembrie 1972, Cluj-Napoca) a absolvit Facultatea de Științe de la Iași.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar specialist în chimie, academician.

Repere ale activității universitare:

Din 1919 a fost angajată pe postul de șef de lucrări la Facultatea de Științe a Universității Daciei Superioare. În 1922 a dobândit titlul științific de doctor, devenind prima femeie doctor în științe chimice din România. A fost primul decan al Facultății de Chimie (înființată în 1948) a Universității din Cluj, rector al Universității din Cluj între anii 1951-1956, membru titular al Academiei Republicii Populare Române, membră de onoare a Societății de Chimie Industrială din Franța, membră a Societății Germane de Chimie, iar Universitatea „Nikolaus Kopernicus” din Torun (Polonia) i-a decernat titlul de doctor honoris causa.

A publicat peste 250 de lucrări de specialitate și a primit de la Oficiul de Stat pentru Invenții numeroase certificate de autor pentru unele invenții precum: metode de obținere a uraniului din minereuri, de separare a aurului de minereurile aurifere, de preparare a aurului lichid pentru decorarea sticlei de menaj.

13. DOMINIC STANCA (1892-1979)

Repere biografice:

Dominic Stanca (n. 4 octombrie 1892, Petroșani - d. 1 aprilie 1979, Cluj-Napoca) a studiat medicina la Cluj, iar după doctorat a lucrat la Viena ca medic militar, fiind apoi trimis pe frontul de est.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

A reprezentat Reuniunea Femeilor Române Greco-Ortodoxe din Petroșani ca delegat oficial, cu credențional, la Marea Adunare Națională de la 1 decembrie 1918 din Alba-Iulia.

Încă de la începuturile Universității Daciei Superioare a ajuns la Cluj ca profesor universitar în cadrul Facultății de Medicină, secția Ginecologie. În același an, 1919 a pus bazele primului spital românesc din oraș, funcțional și astăzi pe actualul Bulevard 21 Decembrie. În anii Dictatului de la Viena, a pus bazele spitalelor de la Orăștie și Suceava.

În 1928, în calitate de proprietar, a reorganizat Băile Someșeni ale căror efecte terapeutice le-a descoperit.

14. IOAN ALEMAN (1891-1948)

Repere biografice:

Ion Aleman (n. 1891, comuna Săcădate, comitatul Sibiu - d. noiembrie 1948). A urmat studiile liceale la Blaj studiat medicina la București, pe care a întrerupt-o ca urmare a izbucnirii primului război mondial. În 1919 s-a reînscris la Facultatea de Medicină din Cluj, pe care a finalizat-o în 1921. Între 1921-1923 s-a specializat la Viena în medicina maxilo-facială. În anul 1923 a dobândit titlul științific de doctor.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, medic.

Repere ale activității universitare:

În anii războiului a fost medic militar pe frontal din Austro-Ungaria. A fost delegat din partea Sibiului la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.

După dobândirea doctoratului a devenit șef de lucrări la catedra de Stomatologie a Facultății de Medicină din Cluj, iar din 1928 a devenit șeful Clinicii Stomatologice din Cluj și profesor universitar doctor docent.

S-a preocupat de radioterapia tumorilor maligne ale cavității bucale și de tratamentul cu vaccinul polivalent al pioreei alveolare.

Se numără printre membrii fondatori ai Asociației Doctorilor Stomatologi din România.

15.PATAKI JÓZSEF (1908-1993)**Repere biografice:**

József Pataki (n. 26 decembrie 1908, Iacobenii, Harghita – d. 17 septembrie 1993, Cluj). A absolvit în 1926 Liceul Piarist din Cluj și în 1930 Facultatea de Litere și Filosofie din cadrul Universității Regele Ferdinand.

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

În 1944, în cadrul Universității Ferencz Josef (cea care pe perioada Dictatului de la Viena a funcționat în spațiul Universității Regele Ferdinand) a obținut titlul de doctor în istorie. În același an a fost mobilizat și trimis pe front.

După război, în 1956 a ajuns profesor universitar la Universitatea Bolyai, iar din 1959 a devenit profesor la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității Babeș-Bolyai (rezultată prin unificarea Universităților Victor Babeș și Janos Bolyai).

A fost membru corespondent al Academiei Maghiare.

S-a specializat în epoca mediavală a spațiului istoric al Transilvaniei, cercetând relațiile româno-maghiare, dar și legăturile dintre Transilvania și Țara Românească în timpul regelui Ungariei Carol Robert de Anjou. Pentru contribuția sa la cercetarea documentelor referitoare la domeniul de la Hunedoara, a fost distins de Academia Română cu Premiul „Nicolae Bălcescu”.

16. IULIU HAȚIEGANU (1878–1959)

Repere biografice:

Iuliu Hațieganu (n. 14 aprilie 1885, Dârja, Cluj - d. 4 septembrie 1959, Cluj) a studiat medicina la Cluj.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar, academician, ministru al Sănătății.

Repere ale activității universitare:

În calitate de delegat al tineretului universitar la Adunarea Națională de la Alba Iulia, a pledat pentru înființarea Universității din Cluj.

În cadrul Universității Daciei Superioare, a fost organizatorul Facultății de Medicină și primul decan al acesteia. Ulterior, a devenit rector al universității, în două mandate. Cel de-al doilea s-a desfășurat în perioada exilului de la Sibiu al universității. În noiembrie 1941, cu ocazia discursului inaugural al mandatului de rector, el spunea că “Universitatea din Cluj, aflată în exil, are o datorie esențială: aceea de a promova spiritualitatea românească în teritoriul de formare a poporului român, Transilvania”.

Celebru medic internist, a fost apreciat mai ales pentru cercetările sale în domeniul tuberculozei.

În semn de prețuire, Universitatea de Medicină și Farmacie din oraș îi poartă numele.

Între 1930-1932, din fonduri proprii și donații, a înființat Parcul sportiv “Iuliu Hațieganu”, aflat pe malul Someșului, cu o suprafață de 25 ha.

17. EMIL HAȚIEGANU (1885–1959)

Repere biografice:

Emil Hațieganu (n. 9 decembrie 1878, Tritiul de Sus, comitatul Turda - d. 13 mai 1959, Cluj). A studiat dreptul la Cluj, în cadrul Universității Maghiare (1908). A fost fratele lui Iuliu Hațieganu.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, jurist, om politic.

Repere ale activității universitare:

A profesat ca avocat, membru al Baroului Cluj, iar din 1919 a devenit profesor al catedrei de procedură civilă de la Facultatea de Drept din cadrul Universității Daciei Superioare. Între 1929-1930 a fost rector al Universității din oraș. Totodată, a fost și foarte activ politic, mai întâi în cadrul Partidului Național Român, iar după fuziunea cu Partidul Țărănesc, ca reprezentant al Partidului Național Țărănesc, a deținut diverse funcții: ministru de stat pentru Transilvania, ministru fără portofoliu, din partea Partidului Național Țărănesc, în guvernul Petru Groza. În 1948, a devenit membru de onoare al Academiei Române, iar spre sfârșitul aceluiași an a fost arestat pentru „sabotaj” și condamnat la opt ani de închisoare. Și-a ispășit pedeapsa în închisoarea de la Sighet, fiind eliberat în 1955 și repus în drepturi în 1990.

18. LEON SILVIU DANIELLO (1898-1970)

Repere biografice:

Leon Silviu Daniello (n. 2 octombrie 1898, Budapesta - d. 27 martie 1970, Cluj-Napoca). Studiile liceale le-a finalizat la Liceul din Năsăud, iar pe cele superioare la Cluj, absolvind în 1922 Facultatea de Medicină din cadrul Universității Daciei Superioare.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

A fost cadru universitar la Facultatea de Medicină din cadrul Universității Regele Ferdinand începând cu 1924, incluzând și perioada exilului la Sibiu, până în 1967. În 1942, a devenit primul profesor de pneumoftiziologie din învățământul medical superior românesc. Este cel care a creat și apoi a dezvoltat Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie din Cluj.

A fost membru corespondent al Academiei, președintele Societății de Științe Medicale, filiala Cluj, membru corespondent al Societății Franceze de Studii Științifice asupra Tuberculozei, al Societății Germane de Pneumoftiziologie, membru consilier al Uniunii Internaționale contra Tuberculozei și membru al Academiei de Medicină din New York.

În semn de înaltă prețuire, Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie îi poartă azi numele.

19. ROMUL BOILĂ (1881-1946)

Repere biografice:

Romul Boilă (1881, 8 octombrie, Târnăveni, -1946, 14 martie, Cluj).

În 1903 a absolvit dreptul în cadrul Universității Franz Joseph din Cluj.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, jurist, om politic.

Repere ale activității universitare:

Imediat după Marea Unirea, Romul Boilă s-a implicat activ în preluarea Universității și gestionarea ei provizorie până la instruirea unei conduceri fidele noului stat român întregit. A fost de patru ori decan al Facultății de Drept din Cluj. Specializat în drept constitutional, Romul Boilă a fost doctor în drept și științe politice. În plan politic, a fost membru în Consiliul Dirigent al Transilvaniei, director al Departamentului Comunicațiilor și Alimentării, deputat și senator. În calitate de membru marcant al Partidului Național Țărănesc, a făcut parte din Consiliul de revizuire legislativă (în guvernul Iuliu Maniu).

20. ȘTEFAN METEȘ (1887-1977)

Repere biografice:

Ștefan Meteș (n. 8 ianuarie 1887, Geomal, Alba - d. 30 iunie 1977, Cluj-Napoca). Și-a definitivat studiile universitare de teologie la Arad, Sibiu și Caransebeș, iar apoi a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie din București.

Domeniul de activitate:

Preot, istoric.

Repere ale activității universitare:

Fără să fi fost profesor, Ștefan Meteș a avut o contribuție esențială la dezvoltarea științifică universitară clujeană, prin foarte buna colaborare pe care a avut-o cu Universitatea din Cluj în cei 25 de ani pe care i-a avut în funcția de director al Arhivelor Statului de la Cluj. Înființate în 1920,

Arhivele Statului Cluj l-au avut conducător între 1922-1947 pe Ștefan Meteș, cel care este considerat cel mai important organizator al acestei instituții.

În timpul regimului comunist a fost închis la Sighet (1950-1955). Condamnarea i-a adus și pierderea statutului de membru corespondent al Academiei Române.

A publicat o serie de lucrări despre istoria bisericii românești din Ardeal, precum și studii de istorie socială și locală.

Activitatea i-a fost încununată de premiile Academiei Române „V. Adamachi” și „Gh. Asachi”. A fost deputat în Parlamentul României Mari, subsecretar de stat în Ministerul de Interne, iar apoi în cel al Instrucțiunii.

A inițiat și coordonat:

- *Relațiile mitropolitului Andrei Șaguna cu românii din Principatele Române;*
- *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX. (Cercetări de demografie istorică).*

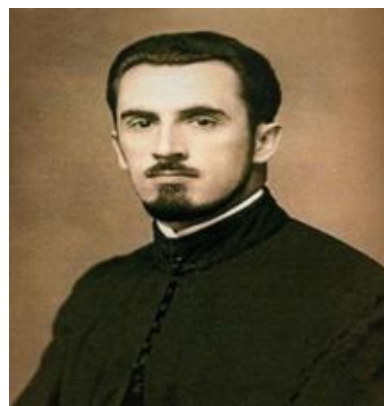
21. ILARION FELEA (1903-1961)

Repere biografice:

Ilarion Felea (n. 21 martie 1903, în Valea Bradului, jud. Hunedoara – d. 18 septembrie 1961 în penitenciarul din Aiud) a studiat teologia la Sibiu și București și literele și filosofia la Universitatea Ferdinand din Cluj.

Domeniul de activitate:

Preot, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

A fost rector, profesor doctor de *Dogmatică* și *Apologetică* la Academia Teologică din Cluj și la cea din Arad. A fost redactor al foilor „Biserica și Școala” și „Calea Mântuirii” din Arad.

Arestat și deținut în timpul regimului comunist, a fost condamnat la 20 de ani muncă silnică „pentru uneltire contra ordinii sociale” și 20 de ani temniță grea pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare și a mișcării revoluționare”.

A scris și publicat sute de articole și predici în: „Telegraful Român” (Sibiu), „Biserica și Școala” (Arad), etc.

A inițiat și coordonat:

- *Dumnezeu și sufletul în poezia română contemporană;*
- *Religia iubirii;*
- *Religia culturii.*

22. ISZÁK SÁMUEL (1915-2007)

Repere biografice:

Itszak Samuel (n.20 decembrie 1915, Târgu Mureș- 4 septembrie 2007, Cluj-Napoca) și-a făcut studiile medicale la Bologna (Italia), Cluj și Sibiu.

Domeniul de activitate: Istoric al medicinei și farmaciei, medic și profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Primii pași ai carierei universitare i-au fost îndrumați de renumitul profesor și medic Valeriu Bologa, cel care l-a și încurajat să se specializeze într-un domeniu mai puțin explorat, istoria medicinei și farmaciei. A publicat peste 250 de lucrări, ocupându-se de iluminismul medical, de istoria tratamentelor în holeră, de colaborarea medicală româno-maghiară, de personalitățile medicale importante din România sec. XIX-XX.

A ținut prelegeri de istoria medicinei și farmaciei, la Radio Cluj, pentru publicul larg.

A avut o contribuție importantă în muzeografia medicală și mai ales în cea farmaceutică.

În 1951 a organizat colecția de *Istoria Farmaciei* la Muzeul Brukenthal din Sibiu.

Dar marea sa mândrie a fost înființarea Muzeului de Istorie a Farmaciei din Cluj, situat azi pe str. Ferdinand nr. 1. A ales ca local fosta farmacie Hintz, fondată în 1573. Dând dovada de o deosebită dexteritate muzeografică, el a refăcut farmacia așa cum era în sec XVI.

23.VASILE GHEORGHE RADU (1903-1982)

Repere biografice:

Vasile Gheorghe Radu (n. 26 iunie 1903, Pârgărești, Bacău - d. 8 martie 1982, Cluj-Napoca) a absolvit Facultatea de Științe, secția Științele Naturii a Universității din Iași.

Domeniul de activitate:

Zoolog, membru corespondent al Academiei de Științe din România și al Academiei Române.

Repere ale activității universitare:

Doctor docent, a predat la Facultatea de Științe Naturale a Universității din Cluj începând cu 1940, mai apoi a fost decan al Facultății de Biologie-Geografie și director al Institutului de Zoologie și Anatomie Comparată. A predat câteva discipline biologice de bază, *Zoologia nevertebratelor*, fiindu-i disciplina de suflet. Între 1947-1952 a fost director onorific al Institutului de Speologie din Cluj Napoca

A desfășurat o intensă activitate de cercetare abordând aspecte legate de faună și taxonomie referitoare la izopodele terestre din România.

Om de știință emerit, a fost distins cu Premiul „Gheorghe Lazăr” al Academiei Române, Medalia Centenarului Academiei Române și Medalia Semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România.

24. AVRAM ANDEA (1948-2017)**Repere biografice:**

Avram Andea (23 aprilie 1948, comuna Șicula, jud. Arad – 2 ianuarie 2017, Cluj Napoca) a absolvit liceul la Ineu și Facultatea de Istorie și Filosofie din Cluj.

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Disciplinele predate ca profesor universitar au fost: *Istoria medie a României, Istoria Bizanțului, Istoria Sud-Estului European, Geografie istorică, Demografie istorică, Istoriografie universală și a României, Istoria Transilvaniei, Istoria instituțiilor românești medievale și premoderne, Paleografie româno-chirilică, Paleografie slavă.*

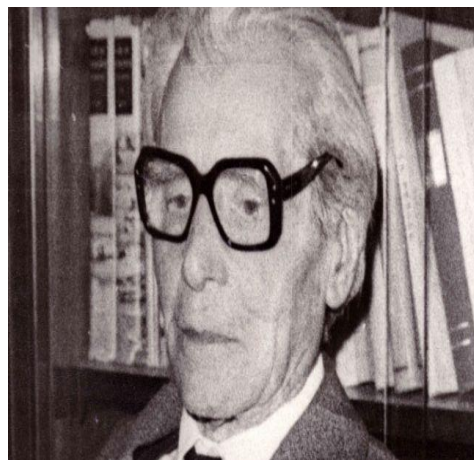
Medevist valoros, cu o operă fundamentată pe critica izvoarelor, a fost premiat de Academia Română, pentru lucrarea *Haiducul Pinteș și lumea sa, 1693-1703*. În anul 1995 a dobândit titlul științific de doctor în istorie cu teza „Banatul cnezial până la înstăpânirea habsburgică (1718)”

25. DAVID PRODAN (1902-1992)

Repere biografice:

David Prodan (n. 13 martie 1902, satul Cioara, azi Săliște, județul Alba - d. 11 iunie 1992, Cluj). A absolvit Facultatea de Litere în 1924, avându-i ca profesori pe Sextil Pușcariu, Gheorghe Bogdan-Duică, Vasile Bogrea, Alexandru Lapedatu, Ioan Lupaș, Ion Ursu și Silviu Dragomir.

Domeniul de activitate:

Istoric, academician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

După absolvirea facultății, a lucrat la Arhivele Statului din Cluj și la Biblioteca Centrală Universitară. În timpul exilului de la Sibiu a locuit în casa profesorului Sextil Pușcariu. A fost profesor universitar, membru al Academiei Române, specialist în istoria Transilvaniei medievale și moderne, în istorie economică și socială. Izvoarele lucrărilor sale au fost, în cea mai mare parte, material arhivistice inedit, ales din arhivele județelor Cluj și Turda. A devenit doctor în istorie cu teza *Răscoala lui Horea în comitatele Cluj și Turda*.

A fost membru al Asociației Istoricilor Americani, iar între 1991-1992 a fost președinte de onoare al Centrului de Studii Transilvane, instituție aflată în structura Filialei Cluj a Academiei Române. Între 1942-1948, împreună cu Silviu Dragomir, David Prodan a mai condus această instituție, înființată în 1942 în timpul refugiului de la Sibiu al Universității Regele Ferdinand.

A inițiat și coordonat:

- *Supplex Libellus Valachorum*;
- *Răscoala lui Horea*;
- *Iobăgia în Transilvania în secolul al XVII-lea*;
- *Problema iobăgiei în Transilvania 1700-1848*;
- *Transilvania și iar Transilvania*.

26. TRAIAN POP (1885-1960)

Repere biografice:

Traian Pop (n. 10 februarie 1885, Șinca Veche, Brașov - d. 12 noiembrie 1960) a absolvit Facultatea de Drept din Cluj și a obținut titlul de doctor în drept la Viena.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, jurist, membru de onoare al Academiei Române.

Repere ale activității puse în slujba țării și a neamului românesc:

Începând cu 1923, a activat ca profesor la Catedra de procedură penală din Cluj. În perioada interbelică, în două mandate, a fost decan al Facultății de Drept a Universității din Cluj.

În calitate de membru al Partidului Național Țărănesc, a fost deputat și apoi senator în Parlamentul României. A făcut parte din „Comisia de trei”, care a contribuit la redactarea Codului Penal din anul 1933.

În 1939 a deținut funcția de ministru însărcinat cu întocmirea inventarului avuției publice. A scris numeroase lucrări de drept penal și procesual.

A fost distins cu Ordinul „Coroana României” în grad de Comandor, „Steaua României” în grad de Ofițer, etc.

27. VIOREL GLIGORE (1910-2001)

Repere biografice:

Viorel Gligore (1910-2001) a absolvit Facultatea de Medicină din cadrul Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar, doctor docent.

Repere ale activității universitare:

A fost asistentul profesorului Iuliu Hațieganu, medic și director al Clinicilor Universitare, șef de catedră la Clinica Medicală II, fondator și director al Centrului Antidiabetic și Antiobezitate. Basorelieful din imaginea alăturată a fost dezvelit în 2016, în spațiul Clinicii Medicale nr II și îl are ca autor pe cunoscutul sculptor Ilarion Voinea.

28. TEODOR NAUM (1891-1980)

Repere biografice:

Teodor Naum (n. 1 septembrie 1891, Iași – d. 19 martie 1980, Cluj-Napoca).

A fost fiul junimistului și profesorului universitar ieșean Anton Naum. A urmat studiile liceale la Liceul Internat din Iași, unde l-a avut profesor pe Vasile Bogrea, cel care i-a marcat destinul intelectual. Studiile superioare le-a finalizat la Facultatea de Litere din Iași.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, filolog, traducător.

Repere ale activității universitare:

În 1926, după moartea lui Vasile Bogrea, a fost numit profesor universitar la catedra de limbi clasice a Facultății de Litere și Filosofie din Cluj, unde a rămas până în 1951, când catedra sa a fost desființată. A fost cooptat în grupul de filologi ai Muzeului Limbii Române, contribuind la elaborarea *Dicționarului Academiei Române*, al cărui coordonator a fost Sextil Pușcariu. A obținut titlul de doctor *magna cum laude* în filologie clasică la Cluj.

A inițiat și coordonat:

- *Sentimentul naturii în scrisorile lui Pliniu cel Tânăr;*
- *Viața și opera poetului P. Vergilius Maro;*
- *Horațiu;* etc.

29. TIBERIU MORARIU (1905-1982)

Repere biografice:

Tiberiu I. Morariu (n. 26 septembrie 1905, Salva, Bistrița-Năsăud - d. 30 noiembrie 1982, Cluj-Napoca) a fost absolvent al Facultății de Științe din Cluj. A studiat Geografia cu renumiții profesori George Vâlsan și Emmanuel de Martonne. Școala din localitatea natală îi poartă numele.

Domeniul de activitate:

Geograf, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Profesor universitar doctor, a fost șef al Catedrei de Geografie al Facultății de Științe, membru corespondent al Academiei Române, membru de onoare al Societății de Hidrologie de la Budapesta.

A înființat Centrul de Cercetări Geografice din Transilvania, punând astfel bazele unei adevărate școli de geografie.

Om de știință emerit, a fost distins cu titlul de doctor *honoris causa* al Universității din Strasbourg.

30. VICTOR MERCEA (1924-1987)

Repere biografice:

Victor Mercea (n. 2 ianuarie 1924, Timișoara – d. 29 iunie 1987, Cluj-Napoca). A absolvit Facultatea de Electrotehnică din Timișoara în 1942.

Domeniul de activitate:

Fizician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

A fost profesor universitar titular al Catedrei de Fizica solidelor, Magnetism și Electronică, decan al Facultății de Fizică și directorul Institutului de Tehnologie Izotopică și Moleculară (ITIM).

A condus colectivul de cercetători care, în premieră națională, a realizat apa grea, construind o stație pilot de separare a izotopului greu al azotului.

Are în palmares două brevete de invenție privind procesele de producere a apei grele. A construit primul spectograf de masă pentru studierea atmosferei superioare.

A fost membru corespondent al Academiei Române și membru afiliat al Societății Nucleare din America.

31. NICOLAE ABRAMESCU (1884-1947)

Repere biografice:

Nicolae Abramescu (n. 1884, Târgoviște - d. 11 februarie 1947, Cluj). A absolvit Facultatea de Științe din București, unde a fost coleg cu Traian Lalescu.

Domeniul de activitate:

Matematician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

La recomandarea lui Gheorghe Țițeica, în 1919 a fost numit conferențiar la Universitatea din Cluj, fiind considerat fondatorul Facultății de Științe a Universității „Daciei Superioare” cu secțiile matematică, fizică, chimie, științele naturii și geografie. În cadrul acesteia a predat la catedra de geometrie descriptivă.

A contribuit la organizarea Societății de Științe din Cluj și a primului Congres Național al matematicienilor români (Cluj 1929). Cu acest prilej a apărut la Cluj, revista “Mathematica”, printre fondatori este și Nicolae Abramescu.

A fost unul dintre cei 26 de profesori universitari care au semnat protestul față de decizia de cedare a Ardealului de Nord, Ungariei hortyste.

32.DIMITRIE NEGRU (1883-1955)

Repere biografice:

Dimitrie Negru (n. 30 decembrie 1883, Buciumeni, Galați, d. 9 martie 1955, Cluj). A fost absolvent al Facultății de Medicină din București. A obținut titlul de doctor în medicină și chirurgie. S-a specializat apoi în radiologie la Viena și Paris.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar.

Repere ale activității universitare

În timpul primului război balcanic (1912), a fost medic militar, având grad de căpitan.

După Marea Unire, a venit la Cluj, ca profesor la Facultatea de Medicină, unde a predat la Catedra de radiologie, prima de acest fel înființată în România de Dimitrie Negru. A introdus pentru prima dată în România foile de observație clinică.

A fondat Clinica de Radiologie și a contribuit la înființarea Institutului pentru Studiul și Profilaxia Cancerului, precum și a Societății de Radiologie din cadrul Societății Științelor Medicale. E considerat ctitorul învățământului radiologic din România.

A deținut și funcția de viceprimar al Clujului pe probleme de sănătate.

A fost distins cu Steaua României cu spade.

33. VASILE BOGREA (1881 -1926)

Repere biografice:

Vasile Bogrea (n. 8 octombrie 1881, Târnuța, județul Dorohoi, azi în Ucraina - d. 8 septembrie 1926, Viena). A fost înmormântat în Cimitirul central din Cluj-Napoca.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, lingvist, filolog, poet, traducător.

Repere ale activității universitare:

Între 1913-1919 a fost profesor de latină și greacă la Liceul Internat din Iași. Din 1920 a devenit profesor la catedra de limbi clasice a Facultății de Litere și Filosofie a Universității Daciei Superioare. Împreună cu Sextil Pușcariu, a fondat Muzeul Limbii Române (1919) și Societatea Etnografică (1923) din Cluj.

În 1920 a devenit membru corespondent al Academiei Române.

A scris aproape 300 de studii și articole referitoare la istoria limbii, lexicologie, etimologie, toponimie și antroponimie. O sală de curs din clădirea centrală a Universității Babeș Bolyai poartă numele lui Vasile Bogrea.

34. AUREL NANA (1907-1989)**Repere biografice:**

Aurel Nana (n. 25 iulie 1907- Petrița, jud. Hunedoara – d. 10 iunie 1989- Cluj-Napoca) a absolvit Facultatea de Medicină din Cluj.

Domeniul de activitate: Medic, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Profesorul Aurel Nana, începând cu 1927 și-a desfășurat activitatea la Facultatea de Medicină din cadrul Universității „Regele Ferdinand I”, iar apoi la Institutul de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca.

A fost profesor universitar, șef al Clinicii de Chirurgie I, pe care a reorganizat-o și apoi a condus-o timp de 25 de ani. În cadrul Clinicii de Chirurgie I a organizat serviciul de urgență din oraș.

A desfășurat o bogată activitate în domeniul medical, fiind membru al Academiei de Științe Medicale, al Societății Internaționale de Chirurgie Digestivă de la Roma, al Asociației Chirurgilor Francezi de la Paris, al Uniunii Medicale Balcanice, etc.

35. CANDIN LITEANU (1914-1990)**Repere biografice:**

Candin Liteanu (1914, 6 iulie, Ciugudu de Sus, Alba-1990, 31 mai, Cluj-Napoca). A absolvit Academia de Înalte Studii Agronomice și Facultatea de Științe din Cluj.

Domeniul de activitate:

Chimist, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

A activat în calitate de profesor universitar la Universitatea Babeș Bolyai, șef al Catedrei de Chimie Analitică și consilier științific la Fabrica de Medicamente „Terapia”, unde a fost autorul a 31 de inovații.

A fondat Catedra de chimie analitică și Centrul de Cercetare și Microproducție de Senzori Electrochimici și Material Cromatografic din Municipiul Cluj-Napoca.

Doctor *honoris causa* al Universității din Besancon (Franța), a scris (în colaborare cu Raluca Ripan).

A inițiat și coordonat:

- *Chimia analitică calitativ;*
- *Chimie analitică cantitativă. Volumetrie.*

36. EUGEN A. PORA (1909-1981)

Repere biografice:

Eugen A. Pora (n. 13 iunie 1909, Bunești, Brașov - d. 28 octombrie 1981, Cluj-Napoca). A absolvit Facultatea de Științe din Cluj, apoi a studiat la Sorbona.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, zoolog, ecofiziolog, oceanograf, academician.

Repere ale activității universitare:

Doctor în științe naturale, a predat la Facultatea de Biologie-Geografie-Geologie din cadrul Universității Babeș Bolyai. Din 1963 a devenit membru al Academiei Române.

În calitate de oceanograf, a participat la o expediție în Oceanul Indian, pe vasul rusesc „Viteaz”.

Profesor și om de știință emerit, a fost devenit doctor *honoris causa* al Universității din Lyon.

În memoria lui, un liceu teoretic din cartierul clujean Mănăstur îi poartă azi numele.

37. CAMIL BUJOR MUREȘANU (1927-2015)

Repere biografice:

Camil Bujor Mureșanu (n. 20 aprilie 1927, Turda - d. 21 februarie 2015, Cluj), absolvent al Facultății de Istorie din Cluj, s-a specializat la Paris. Era fiul lui Teodor Murășanu, preot greco-catolic și cunoscut om de cultură din zona Turzii.

Era supranumit „Lordul” datorită erudiției și fineții care îl caracterizau.

Domeniul de activitate:

Istoric, academician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Doctor în istorie, a fost membru al Academiei Române, director al Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca și președinte al Comisiei Mixte de Istorie Româno-Maghiară a Academiei Române. Între 1981-1989 a fost decanul Facultății de Istorie și Filosofie a Universității Babeș Bolyai.

S-a specializat atât în istoria medievală și modernă a României, cât și în cea universală, fapt care i-a permis să publice manuale școlare și universitare, precum și peste 300 de studii și articole de specialitate.

Doctor *honoris causa* al Universităților din Oradea, Timișoara și Alba-Iulia, a fost premiat de Academia Română și a primit titlul de cetățean de onoare al municipiilor Cluj-Napoca, Turda și Blaj.

A inițiat și coordonat:

- *Ioan de Hunedoara și vremea sa;*
- *Revoluția burgheză din Anglia;*
- *Downing Street 10;*
- *Atlas pentru istoria României;*
- *Simon Bolivar (1783-1830);*
- *Președinte la Casa Albă.*

38. TEOFIL T. VESCAN (1913-1963)

Repere biografice:

Teofil T. Vescan (n. 11 iulie 1913, Bratislava - d. 9 decembrie 1963, Iași).

A urmat studiile liceale la Seminarul Pedagogic din Cluj (actualul Colegiu Pedagogic Gheorghe Lazăr) și studiile superioare la Facultatea de Științe a Universității Regele Ferdinand.

Domeniul de activitate:

Fizician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

În 1945, a fost numit profesor de fizică teoretică la Universitatea clujeană. Apoi, între 1950-1963, a devenit director al Institutului de Fizică și Științe Tehnice din Iași, susținând cursuri de fizică teoretică și structură a materiei. A desfășurat o bogată activitate de cercetare, publicând peste 370 de lucrări concretizate în articole și cărți de specialitate, manuale sau cursuri universitare. Printre preocupările sale s-a aflat și studiul radioactivității rocilor din diverse zone ale României.

Doctor în științe fizico-chimice, a ajuns în Lagărul de la Brețcu, județul Covasna, fiind condamnat, între 1941-1942, pentru convingerile sale antifasciste.

39. SILVIU DRAGOMIR (1888-1962)

Repere biografice:

Silviu Dragomir (n. 13 martie 1888, Gurasada, Hunedoara - d. 23 februarie 1962, București).

A studiat teologia la Cernăuți și istoria la Viena și la Moscova.

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar, academician, om politic.

Repere ale activității universitare:

În 1919 a devenit profesor de istoria popoarelor din sud-estul Europei la Facultatea de Litere și Filosofie din cadrul Universității din Cluj. A fost profesor al Universității din Cluj până în 1947, când a fost pensionat forțat de autoritățile comuniste.

A luat parte la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, în calitate de secretar. A fost ministru de stat și ministru al minorităților în guverne din timpul lui Carol al II-lea. Instaurarea puterii comuniste în România i-a adus șase ani de temniță la Sighet. După eliberare și-a petrecut restul vieții la Cluj, într-un spațiu pus la dispoziție de Institutul de Istorie. A murit în februarie 1962 la București și a fost înmormântat în Cimitirul Central din Cluj

A inițiat și coordonat:

- *Avram Iancu;*
- *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei.*

40. NICOLAE EDROIU (1939-2018)

Repere biografice:

Nicolae Edroiu (n. 7 decembrie 1939, Olteni, Județul Trei-Scaune – d. 10 ianuarie 2018, Cluj-Napoca) a absolvit Facultatea de Istorie și Filosofie din Cluj și studiile post-universitare la Belgrad și College d'Europe Bruges (Belgia).

Domeniul de activitate: Istoric, profesor universitar, membru corespondent al Academiei Române.

Repere ale activității universitare:

A devenit cadru didactic la Facultatea de Istorie și Filosofie din cadrul Universității Babeș Bolyai începând cu 1963. A fost cunoscut ca un specialist al științelor auxiliare ale istoriei și al secolului al XVIII-lea din spațiul istoric al Transilvaniei. În 1974 a devenit doctor în istorie în urma susținerii tezei „Ecoul European al Răscoalei lui Horea”. A condus Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române din Cluj-Napoca și a fost distins cu numeroase titluri, premii și medalii.

Pentru teza sa de doctorat a primit Premiul „Nicolae Bălcescu” al Academiei Române.

A inițiat și coordonat:

- *Introducere în Științele auxiliare ale Istoriei;*
- *Paleografia româno-chirilică (sec. XVI-XIX).*

41. ȘTEFAN PASCU (1914-1998)

Repere biografice:

Ștefan Pascu (n. 14 mai 1914, Apahida, județul Cluj - d. 2 noiembrie 1998, Cluj-Napoca) a finalizat liceul la Gherla și a absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității Regele Ferdinand, avându-l ca profesori pe Ioan Lupaș, Silviu Dragomir și Alexandru Lapedatu.

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

A avut vocație de mare istoric, devenind unul dintre cei mai importanți autori de sinteze istorice. Încă din anii studenției a fost angajat de profesorul Ioan Lupaș ca bibliotecar la Biblioteca Institutului de Istorie Națională. Din această calitate au rezultat primele sale cercetări istorice, referitoare la Revoluția de la 1848-1849 din Transilvania. În anii celui de-al doilea război Mondial a fost bursier al Școlii Române din Roma. Studiile de acolo l-au apropiat mai mult de epoca medievală, perioadă care avea să devină principala sa specialitate. În anul 1944 a susținut la Sibiu doctoratul cu o teză, coordonată de Ioan Lupaș, care-l avea ca subiect pe domnitorul Țării Românești, Petru Cercel. A fost profesor universitar, membru titular al Academiei Române (1974), președintele Secției de științe istorice a Academiei Române, membru al Școlii Române din Roma, președinte al International Commission of Historical Demography. A fost decanul Facultății de Istorie și Filosofie (1962-1968), rector al Universității Babeș Bolyai (1968-1976) și director al Institutului de Istorie (1974-1990).

Între 1952-1959, pentru că activitatea sa științifică era contrară liniei ideologice a PCR, Ștefan Pascu a fost dat afară din Universitate.

Doctor docent, profesor și om de știință emerit, a fost premiat de Academia Română și de Ministerul Învățământului.

A desfășurat o bogată activitate științifică, concretizată în aproape 600 de articole, studii, monografii și tratate.

A inițiat și coordonat:

- *Petru Cercel și Țara Românească la sfârșitul secolului al XVI-lea;*
- *Voievodatul Transilvaniei;*
- *Avram Iancu. Erou și martir;*
- *Făurirea statului național unitar român – 1918. Vol. I-II, sub genericul Cartea Marii Uniri.*

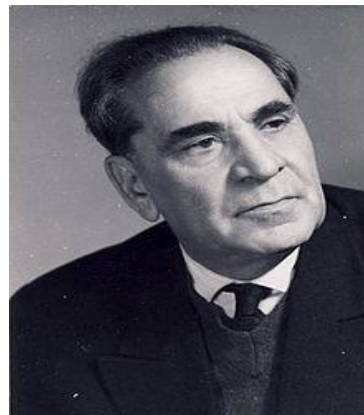
42. CONSTANTIN DAICOVICIU (1898-1973)

Repere biografice:

Constantin Daicoviciu (n. 1 martie 1898, Căvăran, Caraș-Severin – d. 27 mai 1973, Cluj). A urmat liceul la Lugoj și Caransebeș și Facultatea de Litere și Filosofie a Universității Daciei Superioare din Cluj.

Domeniul de activitate:

Istoric, arheolog, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Și-a început cariera universitară în 1928 în cadrul catedrei de istorie veche a României. Doctor docent, a desfășurat o intensă și bogată activitate pe tărâmul cercetării istorice.

Pe lângă faptul că a fost profesor universitar la U.B.B., a condus Institutul de Istorie și Arheologie și Muzeul de Istorie a Transilvaniei.

În timpul mandatului său de rector (1956-1968) au fost unificate Universitățile Victor Babeș și Janos Bolyai, devenind astfel primul rector al Universității Babeș Bolyai (1959).

A fost unul dintre marii specialiști în istoria veche românească, cu precădere în civilizația dacică, pe care a cercetat-o direct pe șantierele deschise la Sarmizegetusa, Grădiștea Muncelului, Costești, Piatra Roșie, Porolissum.

43. NICOLAE BOCȘAN (1947 -2016)

Repere biografice:

Nicolae Bocșan (n. 24 septembrie 1947, Bocșa, județul Caraș Severin – 19 iunie 2016, Cluj Napoca) a absolvit Facultatea de Istorie din Cluj și a efectuat mai multe stagii de documentare în Polonia, Belgia, Franța, Italia, etc.

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Înainte de-a debuta în cariera universitară (1977) a fost bibliotecar la Biblioteca Centrală Universitară Lucian Blaga(1970-1977), aspect care a dat o mare consistență și rigoare cercetării științifice pe care a desfășurat-o în paralel cu cariera didactică. A fost profesor la catedra de istorie modernă a Facultății de Istorie și Filosofie. A fost membru în Comisia de Istoria Relațiilor Internaționale a Comitetului Internațional de Istorie, membru corespondent al *Académie européenne des sciences, des arts et des lettres*, a fost cooptat referent sau membru în comitete de redacție la diferite reviste științifice. A îndeplinit și importante funcții administrative fiind pe rând decan, prorector și rector.

A organizat numeroase conferințe internaționale și a participat la importante congrese internaționale la Madrid, Montreal, Varșovia, Belgrad, Roma, Paris, Milano, Belgrad, Novisad.

Distincții: Premiul "Nicolae Bălcescu" al Academiei Române, pentru monografia *Contribuții la istoria iluminismului românesc*; Premiul "Gheorghe Barițiu" al Academiei Române pentru lucrarea *Franța și Banatul 1789-1815*; Medalia *Pro meritis* a Universității din Graz (Austria).

A predat cursurile universitare:

- *Istoria modernă a României*;
- *Relații internaționale în epoca modernă*;
- *Istoria bisericii românești în epoca modernă*.

A inițiat și coordonat:

- *Țările Române și Balcanii în secolul al XIX-lea și începutul secolului XX. Curs universitar (2002)*;
- *Memorandul. 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească*.

44. POMPILIU TEODOR (1930-2001)**Repere biografice:**

Pompiliu Teodor (n. 19 iulie 1930, Ilia, Hunedoara - d. 7 septembrie 2001, Cluj Napoca). A urmat cursurile liceale la Liceul Decebal din Deva și studiile superioare la Cluj (1950-1954); profesor la U.B.B. Cluj Napoca și "visiting Teacher" la Universitatea Illinois (SUA).

Domeniul de activitate:

Istoric, profesor, membru corespondent al Academiei Române.

Repere ale activității universitare:

Carierea universitară a debutat cu funcția de cercetător la Biblioteca Academiei Romane din Cluj-Napoca (1955-1963); în perioada 1963-1966 a fost cercetător la Institutul de Istorie și Arheologie al Academiei din Cluj. Din 1966 devenea cadru didactic universitar în cadrul Facultății de Istorie, în cadrul căreia a fost șeful catedrei de Istorie Medievală și Istoriografie. În 1969, sub îndrumarea lui Ștefan Pascu, a devenit doctor în istorie cu teza "Samuil Micu. Istoricul". În 1990 a fost ales membru corespondent al Academiei Române, iar între 1995 și 2000 a fost vicepreședinte al Comisiei de Istoria Relațiilor Internaționale a Comitetului Internațional de Studii Istorie. Deschizător de drum în domenii ca: istoria ideilor, iluminismul românesc, istoria istoriografiei și istoria bisericii, a excelat și prin proiectele instituționale puse în serviciul modernizării Universității Babeș-Bolyai.

A cercetat mai ales perioada iluminismului, contribuind la reconstituirea curentelor de idei din secolele XVIII-XIX.

A fondat Catedra de Istorie medievală și istoriografie, Institutul de Istorie Central-Europeană, Institutul de Studii Iudaice și revista "Colloquia", iar la Academia Română a pus bazele Comisiei istorice mixte româno-slovacă.

Împreună cu Doru Radosav, directorul Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj, a înființat Institutul de Istorie Orală (1997).

A inițiat și coordonat:

- *Interferențe iluministe europene;*
- *Evoluția gândirii istorice românești;*
- *Sub semnul luminilor. Samuil Micu;*
- *David Prodan – Puterea modelului ;*
- *Istoria istoriografiei universale .*

45. FLOREA MUREȘANU (1907-1961)

Repere biografice:

Florea Mureșanu s-a născut în satul Ciubanca din județul Cluj, în anul 1907.

A studiat la Academia Teologică Ortodoxă (Cluj), Facultatea de Filosofie și Litere (Cluj), Universitatea din Strasbourg și Facultatea de Teologie din Cernăuți, pentru ca apoi episcopul Nicolae Colan să îl recomande pentru obținerea unei burse „Humboldt”, în vederea pregătirii tezei de doctorat.

Domeniul de activitate:

A fost preot, profesor la Academia Teologică din Cluj, om de litere și promotor al culturii.

Repere ale activității universitare:

Din 1934 a fost profesor la Academia Teologică din Cluj și preot la Catedrala Ortodoxă. După anexarea Ardealului de Nord-Vest în 1940, a ales să rămână alături de episcopul Nicolae Colan, devenind unul dintre stâlpii rezistenței românești. La jumătatea anului 1946, episcopul Nicolae Colan l-a numit protopop al Clujului. Din acel moment, locuința sa din Cluj a devenit locul de adunare a cenaclului literar condus de Victor Papilian. Cu acest prilej au trecut pragul casei sale Lucian Blaga, Ion Luca, Valeriu Anania. În timpul grevei din 1946 a fost solidar cu studenții.

Pe plan bisericesc, a sprijinit continuarea și dezvoltarea acțiunilor de catehizare a tinerilor și a adulților, a încurajat publicistica ortodoxă și a îndemnat pe credincioși să nu-și uite trecutul.

În 1952 a început calvarul său, fiind arestat în mai multe rânduri. A trecut prin mai multe închisori, ajungând în cele din urmă la Aiud, unde a murit la 4 ianuarie 1961, trupul său pierzându-se printre miile de cadavre din groapa comună a sinistrei închisori.

A inițiat și coordonat:

- *Biserici și preoți din protopopiatul ortodox al Clujului.*

46. IOAN BUNEA (1906-1990)

Repere biografice:

S-a născut în localitatea Lunca Arieșului din Țara Moților în anul 1906. A făcut studiile superioare la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cluj și la Academia teologică din Cluj. A fost licențiat în Filosofie la Cluj și în Teologie la Chisinău .

Domeniul de activitate:

Preot, profesor, teolog.

Repere ale activității universitare:

A activat ca profesor la Seminarul Pedagogic Universitar din Cluj și la Liceul din Turda, urmând să devină lector de Limba greacă la Institutul Teologic Universitar din Cluj și profesor la școala de cântăreți a Seminarului teologic din Cluj.

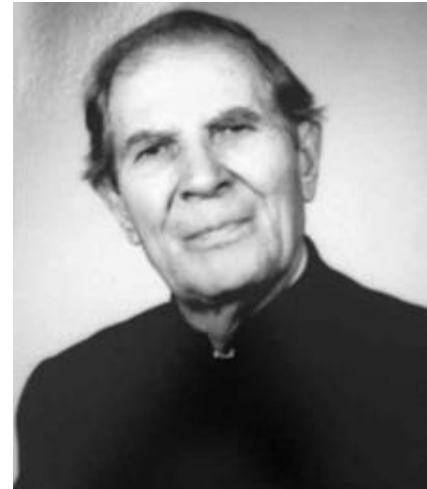
După ce s-a instalat guvernul comunist în România, în anul 1948, a fost scoasă orele de religie au fost scoase din programa școlară. „Omul nou” trebuia format fără credință și fără Dumnezeu.

Prin vocația sa de preot și dascăl, Ioan Bunea, cu prețul libertății sale, și-a dorit catehizarea tineretului pentru a crește frumos, în cinstire față de Dumnezeu și în respectarea datinilor străbune.

Între anii 1959-1964 a fost închis la Aiud, Gherla și Balta brăilei, fiind acuzat de uneltire contra ordinii sociale pentru redactarea împreună cu părintele Liviu Galaction Munteanu, a unei programe analitice de învățământ religios și pentru deținerea de cărți interzise.

S-a remarcat și pe tărâm publicistic, printre lucrările sale aflându-se:

- *Din galeria marilor convertiți;*
- *Fenomenologia conștiinței morale;*
- *Psihologia rugăciunii și alte cărți de valoare;*
- *Frăția credinței și frăția națională.*

47. LIVIU GALACTION MUNTEANU (1898-1961)

Repere biografice:

Liviu Galaction Munteanu (n. 1898, județul Brașov - d. 8 martie 1961, Aiud). A absolvit cursurile Institutului Teologic Pedagogic din Sibiu și ale Academiei Teologice din Cernăuți, unde a obținut titlul de doctor în teologie.

Domeniul de activitate:

Preot și profesor, rector al Academiei Teologice din Cluj.

Repere ale activității universitare:

A făcut parte din Asociația Crediința Ortodoxă a Studenților de la Academia Teologică din Cluj (1924-1939), înființată de Episcopul Nicolae Ivan.

Mare parte din activitatea sa didactică și-a petrecut-o la academie, fiind titularul cursului de *Noul Testament*.

Secretar al revistei „Viața Ilustrată”, nu a părăsit Clujul în timpul ocupației maghiare, deși familia îi era refugiată la Sibiu, asigurând, împreună cu Episcopul Nicolae Colan, un nucleu de rezistență în fața presiunilor hortyste.

Schimbările anului 1948 l-au pus în fața unei situații extrem de delicate, atât pe plan religios cât și politic. Academia Teologică din Cluj a fost desființată, locul ei fiind luat de Institutul Teologic. În calitate de rector, a încercat salvarea de la desființare a școlii teologice clujene.

Sprijinit de Episcopul Teofil Herineanu, în august 1958, a scris împreună cu preotul Ioan Bunea o programă pentru catehizarea copiilor și adulților, intitulată: *Programa analitică a lecțiilor catehetice de la cursul primar pe anul școlar 1958-1959*.

Proiectul viza și reintroducerea orelor de religie în școli.

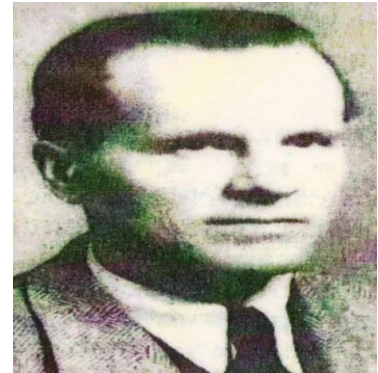
Arestat în 1958, pentru curajul mărturisirii credinței, a fost închis la Aiud și Gherla. A decedat în 1961 în închisoarea Aiud.

48. FRANCISC PALL (1911-1992)

Repere biografice:

Născut la Carei la 24 noiembrie 1911- decedat la Cluj în data de 25 septembrie 1992; Între 1929-1933 a urmat cursurile Facultății de Litere și Filozofie din Cluj. Fiind un student strălucit în ultimii ani de studiu la facultate a fost numit secretar și bibliotecar al Institutului de Istorie Universală și preparator universitar.

Domeniul de activitate:

Profesor universitar, Istoric

Repere ale activității universitare:

Carierea sa universitară a început în 1936, când a fost angajat asistent universitar la Universitatea Regele Ferdinand. Reputat specialist român în istorie medievală și modernă timpurie. Opera sa încorporează contribuții fundamentale în teme precum: cruciadele, efortul anti-otoman al popoarelor din Balcani, umanismul și reforma religioasă, misiunile catolice în Țările Române, viața și personalitatea episcopului Inochentie Micu-Klein, căruia i-a dedicat trei volume de studii. Cele mai cunoscute lucrări ale sale sunt:

- *Les croisades en Orient au bas Moyen Age*
- *Românii din părțile sătmărene [Ținutul Medieș] în lumina unor documente din 1377*
- *Inochentie Micu-Klein. Exilul la Roma. 1745-1768 (3 vol)*
- *Românii și cruciada târzie*
- *Diplomatica latină din Transilvania medievală*

49. ONISIFOR GHIBU (1883-1972)

Repere biografice:

Născut la Săliște la 31 mai 1883- decedat în data de 31 octombrie 1972; este înmormântat la Sibiu

Domeniul de activitate:

Om politic, profesor, pedagog

Repere ale activității universitare:

În 1919, Onisifor Ghibu este numit ca profesor la noua universitate românească din Cluj, fiind ales totodată membru corespondent al Academiei Române. În calitate de profesor, funcționează până în anul 1945. La inițiativa sa Universitatea Regală Maghiară Ferenc Josef din Cluj a fost naționalizată la 12 mai 1919. Pentru ridicarea prestigiului noii instituții de învățământ superior, intervine și reușește să-l aducă în țară pe marele savant Emil Racoviță, ajutându-l să înființeze la Cluj primul institut de speologie din lume.

În perioada 1918-1945 Onisifor Ghibu a desfășurat o bogată activitate, atât pe plan politic cât mai ales pe plan didactic în calitate de profesor universitar de pedagogie la Universitatea din Cluj. După instaurarea comunismului în România a fost primul profesor de la Universitatea din Cluj care a fost demis din viața universitară. A suferit prigoana comunistă în lagărul de la Caracal, iar după eliberare a fost urmărit până la sfârșitul vieții.

Totodată, a fost unul dintre marii luptători pentru cauza națională. În domeniul politic, Onisifor Ghibu se implică între 1917-1918 în constituirea Partidului Național Moldovenesc, fiind unul dintre cei mai activi intelectuali români în ceea ce privește cauza unirii. Tipărește, începând cu data de 1 octombrie 1917 cotidianul "Ardealul", prima "foaie" cu tipar latin din întreg Imperiul Rus. În anul 1918 este numit secretar general al resortului de instrucție din Consiliul Dirigent, fiind ales și deputat în Marele Sfat al Transilvaniei.

A publicat peste 100 de lucrări.

A inițiat și coordonat:

- *Țara și școlile ei*
- *Portrete pedagogice*
- *Contribuțiuni la istoria poeziei noastre populare și culte*
- *De la răscoala lui Horia la Dictatul de la Viena*
- *Pentru o pedagogie românească*

50. VASILE PÂRVAN (1882-1927)

Repere biografice: (n. 28 septembrie 1882, Perchiu, județul Tecuci, în prezent în județul Bacău - d. 2 iunie 1927, București)

Domeniul de activitate: Istoric

Repere ale activității universitare :

A făcut parte din grupul profesorilor care au contribuit esențial la organizarea Universității românești din Cluj. S-a ocupat efectiv de organizarea catedrelor din cadrul Facultății de Litere și Filosofie. Obiectivul principal stabilit de această facultate a fost studiul limbii, literaturii și istoriei românești. Este considerat părintele școlii arheologice românești, punând bazele în Universitate a catedrei pentru “Antichitățile provinciilor romane” l se datorează primul plan de efectuare a unor cercetări organizate la nivel național și aplicarea acestuia, prin efectuarea de săpături, în mai multe sit-uri arheologice din Dobrogea și Muntenia. Coordonează șantierele de la Histria (descoperită de el în 1913), Callatis, Ulmetum, complexul dacic din Munții Orăștiei sau din cadrul unor așezări neolitice și dacice din Câmpia Dunării. Membru corespondent (1911), titular (1913), vicepreședinte (1921 - 1922) și secretar general (1923 - 1927) al Academiei Române. Este unul dintre fondatorii Institutului de studii sud-est europene (1913). Conduce, în calitate de director, Muzeul Național de Antichități (din 1910) și Școala română din Roma (din 1921). Opera sa, valoroasă ca metodologie și conținut științific, cuprinde monumentala *Getica* (1926) – o protoistorie a Daciei în mileniul I, lucrare care prezintă istoria geto-dacilor sub aspectele politic, economic, cultural și religios, folosind pentru prima dată izvoare arheologice și numismatice din Dacia preromană. Dintre cele mai importante lucrări, amintim:

- *M. Aurelius Verus Caesar si L. Aurelius Commodus. Studiu istoric*
- *Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman*
- *Cetatea Tropaeum*
- *Începuturile vieții romane la gurile Dunării*
- *Civilizațiile străvechi din regiunile carpato-danubiene*

51. ZORGO BENIAMIN (1882-1956)

Repere biografice:

Zorgo Beniamin (n.31 ianuarie 1916, Răstoci, Sălaj – d. 12 februarie 1980, Cluj-Napoca). După studii efectuate la Colegiul Wesselényi din Zalău, absolvit în 1934, obține diploma la Facultatea de Psihologie a Universității Ferdinand I, iar după încorporarea N-V Transilvaniei în Ungaria, a devenit preparator la Institutul de Psihologie din cadrul Universității Ferenc József. În timpul celui de-al doilea război mondial va fi înrolat, dar datorită expertizei deținute nu va fi trimis pe front, ci la Institutul Psihologic Militar, apoi la Institutul Militar de Evaluare. Profitând de statutul său privilegiat își va perfecționa pregătirea în Institutul Psihologic al Universității Pázmány Péter. Este tatăl cunoscutei atlete Eva Zorgo Raduly, campioană a României la aruncarea suliței și participantă la trei olimpiade (München, Montreal și Moscova).

Domeniul de activitate:

Psiholog, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

În perioada războiului a activat și la Institutul de Biologie de la Tihany, iar când unitatea sa a fost trimisă spre vest, se retrage cu ea din fața frontului și este capturat la Linz de către militarii americani. După întoarcerea din prizonierat a început să țină cursuri la universitatea Bolyai, obținând funcția de conferențiar în 1946.

În anii '40 devine unul din primii și cei mai importanți reprezentanți ardeleni al curentului gestaltist, sau în alți termeni psihologia formei (un curent de origine germană a psihologiei care se bazează pe ideea că întregul e mai mult decât totalitatea părților componente).

În 1948 Institutul de Psihologie va fi desființat, dar Facultatea de Psihologie-Filosofie încă funcționa, iar pentru o perioadă scurtă Zorgo devine decanul acestei facultăți.

Va fi îndepărtat din motive politice și își continuă activitatea ca profesor. Este nevoit să preia mai mult din sarcinile didactice, din moment ce unii dintre profesori sunt nevoiți să părăsească Universitatea în urma unor presiuni politice. După 1959 va fi preocupat și de psihopedagogie, a efectuat de exemplu cercetări în domeniul reabilitării copiilor cu defecte de vorbire.

A inițiat și coordonat:

- *Ce este voința?*
- *A képességek [Aptitudinile].*

52. CAMIL NEGREA (1882-1956)

Repere biografice:

Camil Negrea (n. 25 februarie 1882, Copăcel, județul Făgăraș – d. 3 septembrie 1956, Cluj) - i După absolvirea liceului din Blaj în 1898, a urmat cursurile Facultății de Drept din Cluj, unde obține și titlul de doctor (1904). Avocat în Baroul Făgăraș (1904-1919). Profesor de Drept civil la Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj (1919-1948). Decan al Facultății de Drept (1920-1921, 1926-1927, 1940-1942). Rector al Universității Ferdinand I din Cluj (1924-1925).

Domeniul de activitate:

Jurist, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

În cursuri universitare, studii și articole a tratat probleme controversate ale dreptului civil - din materia drepturilor reale și a succesiunilor, propunând soluții pertinente. Reputat specialist în materia cărților funciare, a colaborat, în calitate de consilier temporar al Consiliului legislativ, la întocmirea proiectului de cod civil (1936-1938), a legii pentru unificarea cărților funciare din aprilie 1938 și a publicat o valoroasă lucrare teoretică (Noul regim al cărților funciare, 1942). Datorită cunoștințelor de drept maghiar și austriac a îndeplinit importante misiuni juridice în străinătate: delegat al Ministerului Afacerilor Străine în Comisia pentru reevaluarea bunurilor cedate României prin Tratatul de Pace de la Trianon (1922-1923), delegat guvernamental în Comisia de Reparații de la Paris 1925) și la Tribunalul de Arbitraj Româno-Ungar de la Budapesta. A fost consilierul lui Nicolae Titulescu în procesul optanților maghiari de la Geneva. Membru titular al Academiei de Științe Morale și Politice. A fost decorat cu ordinul „Coroana României” în grad de Comandor, „Răsplata Muncii pentru învățământ” cl. I. și „Răsplata Muncii pentru construcții școlare”.

A inițiat și coordonat:

- *Noul regim al cărților funciare;*
- *Dreptul civil al ținuturilor ardelene și ungurene în comparațiune cu dreptul român;*
- *Noul Cod penal și legiurile civile valabile în Ardeal;*
- *Regimul juridic al gazului metan din Ardeal;*
- *Le probleme du retablissement de la legislation roumaine en Transilvanie du Nord;*

53. DIMITRIE MACREA (1907-1988)

Repere biografice:

Dimitrie Macrea (n. 21 iulie 1907, Fântâna, comitatul Târnava Mare - d. 5 noiembrie 1988, București). După absolvirea Facultății de Litere din Cluj și susținerea tezei de doctorat în 1935, și-a continuat specializarea la Paris (1935–1937). A fost asistent (1936–1940), șef de lucrări (1943–1947), conferențiar (1947–1952) și profesor (din 1952) la Facultatea de Filologie din Cluj, profesor de istoria limbii române la Facultatea de Filologie a Universității din București (1952–1958); director științific al Institutului de Lingvistică din Cluj (1958–1966), director al Institutului de Lingvistică din București (1954–1958).

Domeniul de activitate:

Fonetician, lingvist român, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

S-a numărat printre colaboratorii apropiați ai lui Sextil Pușcariu, participând activ la întocmirea Dicționarului limbii române, început de acesta, a Atlasului lingvistic român și a revistei „Dacoromania”. A coordonat lucrările de revizie finală a Gramaticii limbii române (1954), a volumului Limba română. Fonetică. Vocabular. Gramatică (1956); a condus lucrările de elaborare ale Dicționarului limbii române (1958) și ale Dicționarului enciclopedic român (4 vol., 1962–1966). Preocupările sale în variate domenii ale lingvisticii (lexicografie, lexicologie, statistică lingvistică, fonetică, geografie lingvistică) s-au concretizat în numeroase lucrări: Circulația cuvintelor în limba română; Probleme de fonetică; Lingviști și filologi români; La composition du lexique de la langue roumaine moderne; Limbă și lingvistică română; Introducere în gramatica istorică a limbii române; Unitatea limbii române. Membru al Societății de Lingvistică Romanică (1959). „Profesor Emerit” (1963).

A inițiat și coordonat:

- *Fizionomia lexicală a limbii române;*
- *Probleme de lingvistică română;*
- *Ortografia actuală a limbii române. Câteva precizări;*
- *Studii de istoria limbii și lingvisticii române;*

54. EUGEN BARBUL (1875-1960)

Repere biografice:

Eugen Barbul (n. 23 ianuarie 1875, Lipău, – d. 1960, București) - Eugen Barbul a urmat studiile gimnaziale și liceale la Carei. A urmat apoi studii de teologie la Oradea, apoi la Budapesta, pe parcursul anului universitar 1893/1894 și Esztergom, în anul universitar 1894/1895. Tot la Budapesta a studiat între anii 1897-1900 la Facultatea de Litere și Filosofie, obținând doctoratul în litere și filosofie la data de 15 martie 1900. A activat ca profesor secundar în orașul studenției, Budapesta, între 1900-1902, îndeplinind din 1901 și funcția de bibliotecar al Universității. În această funcție a avansat până la rangul de prim-bibliotecar. Între 1910-1912, a îndeplinit funcția de redactor-șef al revistei **A Cél**.

Domeniul de activitate:

Bibliotecar, om politic, publicist.

Repere ale activității universitare:

După unirea Transilvaniei cu România, în toamna anului 1919 a fost ales deputat în Parlamentul României. În anii 1919-1920, 1920-1921 și 1926-1927 a fost deputat, din partea formațiunii averescane, în Parlamentul României. În anul 1927, Eugen Barbul a fost decorat cu Ordinul Steaua României în grad de ofițer. În 1920, în timpul guvernării Averescu (13 martie 1920-17 decembrie 1921), Eugen Pavel Barbul a fost numit director al B.C.U. din Cluj Napoca, primul român în această funcție, pe care o va deține până în anul 1935, când a fost pensionat. În perioada cât Eugen Barbul a fost conducătorul Bibliotecii Universității, instituția a ajuns să dețină cea mai cuprinzătoare colecție de cărți și periodice românești din Ardeal și cea mai bogată colecție de cărți vechi românești apărute înainte de 1830, cu multe piese unice, după Biblioteca Academiei Române din București. De asemenea, a sprijinit deschiderea unei Biblioteci Populare, într-un spațiu al bibliotecii special destinat accesului la lectură al categoriilor defavorizate de cititori, și organizarea, începând din anul 1923, de expoziții pe diverse teme de larg interes cultural. A obținut diferite distincții și decorații ale statelor român, francez, austriac și polonez. A fost preocupat nu numai de reorganizarea activităților specifice bibliotecii - prelucrarea fondului de carte și periodice-, ci și de problemele privind spațiul, supraetajând clădirea.

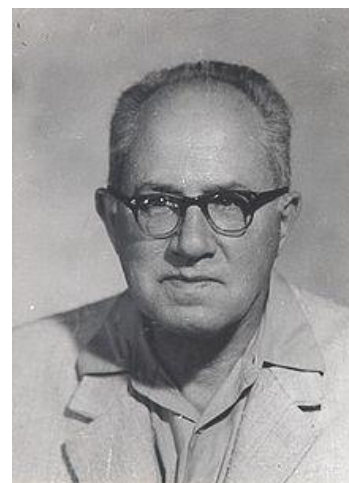
A inițiat și coordonat:

- *A román történetírás 1820-ig (Istoriografia română până la 1820);*
- *Capitole din istoria literaturii române;*
- *Mihai Viteazu. Chipuri și documente;*

55. GHEORGHE CĂLUGĂREANU (1902-1976)

Repere biografice:

Gheorghe Călugăreanu (n. 16 iulie 1902, Iași - d. 15 noiembrie 1976, Cluj-Napoca). Urmează școala primară la București, apoi urmează studiile liceale la renumitul liceu „Gh. Lazăr” din București. Atras încă de pe băncile liceului de științele naturii, urmează între 1921 și 1924, cursurile facultății de științe la secția de matematică și fizică a Universității din Cluj.

Domeniul de activitate:

Matematician, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

În anul 1922, încă student fiind, Gheorghe Călugăreanu este numit preparator la Institutul de fizică teoretică și aplicată al Universității din Cluj, iar în 1924 absolvă Facultatea de științe în specialitatea matematică, cu diploma de licență tratând despre ecuații integrale, unul dintre cele mai moderne capitole ale matematicii din acea vreme. În anul 1926 pleacă la Paris, ca bursier al statului, unde frecventează cursurile unora dintre cei mai mari matematicieni ai epocii (Émile Picard, Élie Cartan, Paul Montel și Gaston Julia). În același an primește certificatul de licență în științe la Universitatea din Paris. Prin teza sa de doctorat susținută la aceeași universitate în 1928, aduce contribuții importante la studiul funcțiilor poligene. În 1929 își susține docența la Universitatea din București. Reîntors în țară, funcționează ca asistent (1930-1934), conferențiar (1934-1942) și din 1942 până în 1976, ca profesor la Universitatea clujeană. Perioada celui de-al Doilea Război Mondial și-a petrecut-o în exil la Sibiu, unde și-a găsit refugiul Universitatea clujeană. Sfârșitul războiului îl readuce împreună cu Universitatea la Cluj, unde și-a continuat activitatea universitară și științifică.

Ionel Maftei îi realizează un portret pătrunzător: „Cei care l-au cunoscut, și-l amintesc pe profesorul Călugăreanu, cu expresia sa blajină, în ochi cu o licărire ușor ironică, dar plină de înțelegere. Era un om tăcut și rezervat, care nu vorbea vreodată despre sine, nici cu cei mai apropiați. Succesele științifice și onorurile academice nu i-au alterat cu nimic atitudinea egală și echilibrată în raporturile cu semenii. Lăuda însă fără reținere reușitele autentice ale altora. Trăia din plin și se simțea bine în momentele cele mai obișnuite ale vieții: concentrat la cursuri și la masa de lucru, destins la pian și în mijlocul familiei, alături de soția și copiii lui.”

A inițiat și coordonat:

- *On univalent transformations between Euclidean spaces;*
- *Elemente de teoria funcțiilor de o variabilă complexă;*

56. IOAN GRINȚESCU (1874-1963)

Repere biografice:

Ioan Grințescu (n. 13 ianuarie 1874 la Broșteni, Neamț – d. 1963). S-a înscris la Școala Superioară de Farmacie a Facultății de Medicină din București (1895). Își continuă studiile în străinătate, la Universitatea din Geneva. Obține diploma în farmacie (1898), iar licența în științe fizice și naturale în 1900. Profesor la Școala Superioară de Agricultură din București. Director al Institutului de Botanică Generală de la Universitatea Daciei Superioare din Cluj (1919). Membru al Academiei de Științe din România.

Domeniul de activitate:

Biologie, botanică, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

Devine doctor în botanică cu teza „Cercetări experimentale morfologiei și fiziologiei algei *Scenedesmus acutus*”, sub conducerea savantului prof. dr. R. Chodat. Rezultatele cercetării științifice în domeniul botanicii asupra culturilor pure de alge au fost elogios apreciate la Primul Congres Internațional de Botanică de la Paris (1900). Este diplomat în farmacie al Universității din Geneva, asistent și docent la Universitatea Helvetică, Facultatea de științe. Revine în țară în anul 1911 și funcționează ca profesor de botanică la Școala Superioară de Agricultură de la Herestrău, apoi profesor de anatomie și fiziologie vegetală la Universitatea „Dacia Superioară” din Cluj (din 1919), între anii 1924-1926 este decan al Facultății de Științe, iar din 1923 până în 1936 este și profesor la Academia de Înalte Studii Agronomice. Prin transfer, în anul 1936, revine la Facultatea de științe din București, ieșind la pensie în 1939. Ioan Grințescu a fost membru titular al Academiei Române (din 1948), membru al mai multor societăți din țară și de peste hotare: Societatea naturaliştilor din România, Societatea de științe din Cluj, Societatea helvetică de științe ale naturii, Societatea Deutsche Botanische Gesellschaft Berlin, Societatea The International Faculty of Sciences Londra. A publicat numeroase articole, studii de cercetare și cărți și a prelucrat în lucrarea documentară „Flora României” 54 de genuri din 15 familii. Tratatul său de „Botanică generală” a fost distins cu Premiul Academiei Române.

A inițiat și coordonat:

- *Arobanchele parazite pe tutunurile din România;*
- *Tratat de Botanică generală;*
- *Le probleme du Meleze dans les Carpathes roumanies*

57. UJVÁRI IOSIF (1928-2006)

Repere biografice:

Ujvári Iosif (n. 15 aprilie 1928, Aiud - d. 18 martie 2006, Cluj-Napoca). A urmat școala primară și gimnazială la Teiuș și Timișoara, după care a urmat Liceul de Băieți din Cluj, între anii 1940-1947. Ulterior s-a înscris la Universitatea Bolyai din aceeași localitate, dovedindu-se a fi un student extrem de serios. În 1951, după terminarea facultății, a avut posibilitatea să-și continue studiile la Universitatea Jdanov din Leningrad în cadrul Facultății de Geografie, cu specialitatea hidrologie. În anul 1954 și-a susținut teza de doctorat intitulată „Elementele hidrografiei României”, care completată, a apărut în țară sub titlul „Hidrografia R.P.R.”, cinci ani mai târziu.

Domeniul de activitate:

Geograf, hidrolog, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

După revenirea în țară, între 1954-1958 a îndrumat activitatea de cercetare la Direcția Hidrometeorologică din București. Sub coordonarea lui se realizează în România prima hartă a scurgerii, atlasul morfometric al bazinelor hidrografice, evaluarea scurgerilor temporare și ale viiturilor, cât și capitolul de hidrologie din Monografia geografică a României. Aici începe studiul unitar al bazinului Dunării, referitor la un concept nou în legătură cu bilanțul scurgerii și cu tipurile de regim hidrologic. Sunt elaborate pentru prima dată aceste hărți hidrologice referitoare la întregul bazin hidrografic. Concomitent desfășoară și activitate didactică. În calitate de lector predă cursul „Hidrografia României” la Facultatea de Geografie a Universității Parhon din București.

În anul 1958, ocupă prin concurs un post de conferențiar la Universitatea Bolyai. În calitate de cadru didactic are un simț pedagogic remarcabil, dar valorifică la cote înalte și experiența acumulată în domeniul cercetării și al activității practice. În 1976 este numit președinte al Grupei de cuantificare din cadrul Uniunii Internaționale de Geografie. Este un participant frecvent, cu idei și concepții novatoare la reuniunile internaționale care abordează hidrologia și gospodărirea apelor din bazinul hidrografic al Dunării. Ca urmare a recunoașterii meritelor multilaterale incontestabile, în 1981 este numit profesor universitar, iar din 1990 este și conducător de doctorat. Profesorul Ujvári este membru în numeroase asociații științifice și i s-au decernat mai multe decorații. Astfel este membru asociat al Academiei de Științe din Ungaria, a fost distins cu medalia "Pro Aqua" a Societății maghiare de hidrologie și activează în cadrul Consiliul Mondial al Profesorilor Maghiari.

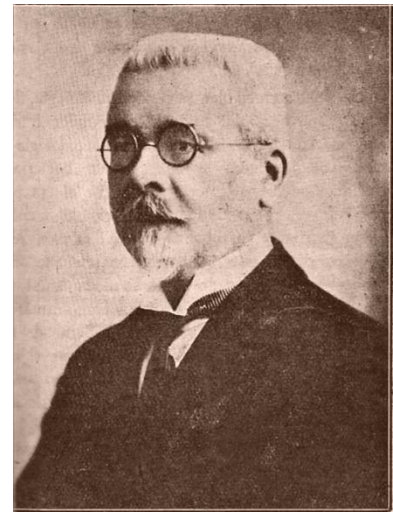
A inițiat și coordonat:

- *Hidrografia R.P.R.*;
- *Geografia apelor României*;

58. JULES GUIART (1870-1956)

Repere biografice:

Jules Guiart, (n. 4 Iulie 1870, Château-Thierry – d. 19 februarie 1965, Lyon). Și-a obținut doctoratul în medicină în 1896 și doctoratul în științe naturale în 1901. În 1894 a debutat în cariera de universitar, ocupând funcția de preparator la Facultatea de Medicină din Paris. 7 ani mai târziu a devenit profesor de istorie natural în cadrul aceleiași facultăți. Profesor titular de Parazitologie și de istorie naturală în cadrul facultății de Medicină și Farmacie la Universitatea din Lyon.

Domeniul de activitate:

Medicină, parazitolog, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

La invitația lui Emil Racoviță și Ioan Cantacuzino, acceptă să predea la Universitatea din Cluj. A ajuns în Cluj în martie 1921, unde a participat la inaugurarea oficială a noului Institut de Istoria Medicinii, al cărui director a fost din 1 aprilie 1921. A fost membru corespondent al **Asociațiunei** din Sibiu. În 1930 a revenit la Universitatea din Lyon unde își va continua activitatea.

A inițiat și coordonat:

- *Hommage à Pasteur : biographie, portraits;*
- *La Médecine au temps des Pharaons;*
- *Les médecins et les maladies du grand Roi;*
- *Les origines du peuple roumain;*
- *Précis de médecine coloniale: maladies des pays chauds*

59.MIRCEA ZACIU (1928-2000)

Repere biografice:

Mircea Zăciu (n. 27 august 1928, Oradea - d. 21 martie 2000, Cluj). În timpul celui de-al Doilea Război Mondial s-a refugiat împreună cu familia la Arad, unde a urmat cursurile Liceului Moise Nicoară. A fost licențiat al Facultății de Filologie a Universității „Victor Babeș” din Cluj, pe care a absolvit-o în anul 1952.

Domeniul de activitate:

Critic, istoric literar, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Profesor universitar, doctor în litere, a fost, în același timp, eseist, diarist, prozator și poet, coordonator al *Dicționarului scriitorilor români*, alături de Marian Papahagi și Aurel Sasu. A format la Cluj o școală de critică și istorie literară. Editor coordonator al colecției „Restituiri” a Editurii Dacia din Cluj. A colaborat la diverse reviste din țară: „Tribuna”, „Convorbiri literare”, „Steaua”, „România literară”, „Apostrof”, „Vatra”. Este autorul unui Jurnal intim în patru volume, care cuprinde și perioada de la sfârșitul anilor optzeci, anii cei mai sumbri ai dictaturii lui Nicolae Ceaușescu. În volumele sale de eseuri critice a abordat mai ales literatura scrisă în Transilvania, s-a ocupat de opera lui Ion Agârbiceanu într-o monografie separată, dar chintesența acestor preocupări se găsește în volumul *Ca o imensă scenă, Transilvania*.

A inițiat și coordonat:

- *Ion Agârbiceanu*;
- *Masca geniului*;
- *Dicționarul esențial al scriitorilor români*;

60. ȘTEFAN PÉTERFI (1906-1978)

Repere biografice:

Ștefan Péterfi (n. 8 martie 1906, Deva - d. 6 mai 1978, Ciudad de Mexico) Studiile universitare le-a urmat la Cluj, în cadrul Facultății de Științe, secția Științe Naturale (1933). Cariera didactică la Catedra de anatomie și fiziologia plantelor a Universității din Cluj, începând cu anul 1929. Membru al Academiei Române (1963). Membru al Societății Internaționale de Ficologie și al Societății Scandinave de Fiziologia Plantelor.

Domeniul de activitate:

Botanist, algolog, fitofiziolog, academician, om politic.

Repere ale activității universitare:

A fost profesor la catedra de anatomie și fiziologia plantelor la Facultatea de Științe din Cluj (1928-1976), decan (1946-1948) și prorector (1946-1948, 1959-1976), redactor și coautor la primul tratat românesc de algologie (în patru volume, apărute între 1976-1981). A desfășurat o muncă științifică remarcabilă, descoperind noi genuri și specii de alge, publicând numeroase studii de specialitate. În 1955 a fost ales membru corespondent al Academiei și a devenit membru titular 1963, fiind vicepreședinte al acesteia între 1974-1978. A fost totodată vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice, vicepreședinte al Consiliului de Stat (1967-1978) și membru al CC al PCR (1969-1978). În iunie 1969 i s-a conferit titlul de Om de știință emerit al Republicii Socialiste România „în semn de prețuire a personalului didactic pentru activitatea meritorie în domeniul instruirii și educării elevilor și studenților și a contribuției aduse la dezvoltarea învățământului și culturii din patria noastră”.

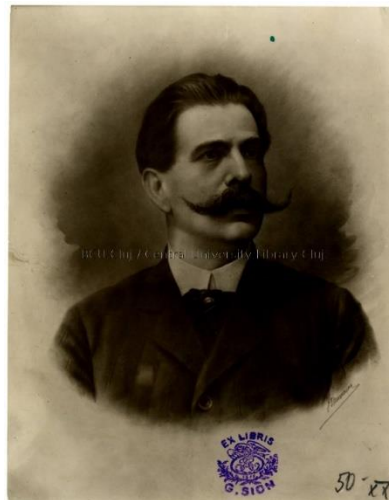
A inițiat și coordonat:

- *Creșterea și dezvoltarea plantelor;*
- *Nutriția plantelor;*

61.VASILE DIMITRIU (1859-1928)

Repere biografice:

Vasile Dimitriu (n. 1 februarie 1859, Focșani – d. 8 septembrie 1928, București). Studii liceale la Institutul Academic din Iași (1874-1877). A absolvit Conservatorul (1879) și Facultatea de Drept a Universității din Iași (1884). Magistrat supleant la Tribunalul Iași (1884-1887) și procuror la Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași (1887-1889). Avocat în Baroul Iași (1889-1919). A fost profesor suplinitor (1897-1901) și, ulterior, profesor titular (1901 -1919) la catedra de Drept comercial a Facultății de Drept din Iași. Profesor de Drept comercial la Universitatea din Cluj (1919-1925) și la Universitatea din București (1925-1928). La Universitatea din Cluj a îndeplinit funcțiile de decan al Facultății de Drept (1918-1920), rector (1920-1921) și prorector (1921-1922).

Domeniul de activitate:

Jurist, profesor universitar, decan, rector.

Repere ale activității universitare:

A fost unul din primii comentatori ai Codului comercial din anul 1887, beneficiind de o bună cunoaștere a doctrinei de specialitate italiană și franceză. Opera sa științifică cuprinde o importantă monografie (Contractul de cont curent, 1906) și cursurile litografiate de Drept comercial (1902) și Drept cambial (1926). Împreună cu Ștefan G. Gane a elaborat pentru marea colecție germană a legilor comerciale (Die Handelsgesetze des Erdballs) un amplu studiu despre Dreptul comercial, cambial și falimentar al României. A colaborat cu articole și note de jurisprudență în revistele „Curierul judiciar” și „Pandectele române”.

A inițiat și coordonat:

- *Contractul de Cont Curent;*
- *Dreptul commercial, cambial și falimentar al României;*

62. ION ALUAȘ (1927-1994)

Repere biografice:

Ion Aluaș (n. 7 noiembrie 1927 Gârbou, județul Sălaj – d. 26 februarie 1994 Cluj-Napoca). Fiind fiu de țărani, înscrierea la Liceul catolic din Cluj, pe care l-a absolvit în anul 1947, a presupus un mare efort financiar din partea părinților. Din lipsă de mijloace, a parcurs de multe ori distanța dintre satul natal și Cluj (cca. 70 km) pe jos, o asemenea călătorie durând două-trei zile; noaptea dormea în șurile unor țărani din satele prin care trecea. Cursurile universitare le-a făcut la Facultățile de Filosofie de la Universitățile din Cluj și București, luându-și licența în anul 1953. Între 1955 și 1957 a urmat studii doctorale în URSS dar, din motive necunoscute, nu și-a susținut lucrarea – și nu a obținut titlul științific de doctor – niciodată.

Domeniul de activitate:

Sociologie, sociologie rurală, folclor.

Repere ale activității universitare:

Și-a început activitatea didactică universitară ca asistent la Facultatea de Filosofie din București, continuând la Universitatea Clujeană, unde în 1967 a devenit conferențiar de istoria sociologiei și sociologie rurală, discipline nou introduse în învățământul superior.

A inițiat și coordonat:

- *Sociologia franceza contemporana*, 1971;
- *Problemele sociologice ale tineretului*, Cluj;
- *Munții apuseni: problematica modernizării, optimizări socio-economice*;
- *Metafizică și știință în concepția lui Lucian Blaga*, 1993.

63. NICOLAE BĂNESCU (1878-1971)

Repere biografice:

Nicolae Bănescu (n. 16 decembrie 1878, Călărași – d. 11 septembrie 1971, București.) și-a făcut studiile secundare la Liceul "Sfântul Sava" din București și cele universitare la Facultatea de Litere și Filosofie din Capitală. A fost numit profesor de franceză și istorie la școli din Craiova. Este obligat să părăsească Craiova după evenimentele din 1907 atunci când a luat partea țăranilor răsculați și și-a atras dușmănia unor proprietari de pământuri. Între 1910 și 1912 urmează cursurile Universității din München, specializându-se în bizantinologie. Obține titlul de doctor în 1914.

Domeniul de activitate:

Bizantinolog, traducător.

Repere ale activității universitare:

Profesor de istorie bizantină la Universitatea din Cluj (1919-1938) și rector pentru doi ani (1924, 1926) și la cea din București (1938-1947). Membru "corespondent" (1920), "titular" (1938), vicepreședinte (1938-1947) al Academiei Române.

În 1937 Universitatea din Atena îi acordă titlul de Doctor Honoris Causa, pentru ca în 1961, la cel de-al XII-lea Congres internațional de studii bizantine, să fie ales vicepreședinte de onoare al Asociației Internaționale de Studii Bizantine.

Apreciat de Iorga pentru documentația bogată a studiilor sale și pentru interpretările pe care le dădea și de Constantin Daicoviciu, care i-a fost student, pentru talentul oratoric demonstrat la cursuri.

A inițiat și coordonat:

- *Crearea și caracterul statului Asăneștilor;*
- *Chipuri din istoria Bizanțului;*
- *Istoria Imperiului Bizantin.*

64.HADRIAN DAICOVICIU (1932-1984)

Repere biografice:

Hadrian Daicoviciu (n. 11 octombrie 1932 Cluj – d. 8 noiembrie 1984, Cluj) a fost fiul unui alt istoric important, Constantin Daicoviciu. A urmat studiile secundare la Sibiu și Cluj și universitare la Facultatea de istorie din Kazan-Rusia (1951-1953) și din Cluj (1953-1955). Obține titlul de doctor în 1971.

Domeniul de activitate:

Istoric al antichității, arheolog, epigraf.

Repere ale activității universitare:

Încă de la absolvirea facultății a devenit asistent, și a dobândit treptat toate gradele didactice, până la cel de profesor universitar. lector și conferențiar la Facultatea de istorie Concomitent, din 1973 a fost și director al Muzeului de Istorie al Transilvaniei și director al Institutului de Arheologie din Cluj. Membru al Societății de studii clasice și al Uniunii internaționale de științe pre și protoistorice. În 1965 a primit premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române. A coordonat săpăturile arheologice de la Sarmizegetusa Regia și Ulpia Traiana Sarmizegetusa. A fost consultant științific pentru filmele artistice românești „Dacii”, regizat de Sergiu Nicolaescu și “Columna”, în regia lui Mircea Drăgan.

A inițiat și coordonat

- *Sarmizegetusa: Cetățile și așezările dacice din Munții Orăștiei;*
- *Dacii;*
- *Columna lui Traian;*
- *Dacia de la Burebista la cucerirea romană;*
- *Portrete dacice: Dromichaites, Burebista, Deceneu, Decebal.*

65. DUMITRU GHIȘE (1930-1990)

Repere biografice:

Dumitru Ghișe (n. 18 mai 1930, Peștișu Mic, județul Hunedoara – d. 5 decembrie 1990 București. A urmat Liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie și Liceul „Gh. Barițiu” din Cluj. Se înscrie la Facultatea de Filosofie din Cluj, iar după desființarea acesteia, în 1951, își continuă studiile universitare la Facultatea de Filosofie din București.

Domeniul de activitate:

Filosofie, istoria filosofiei, antropologia filosofică, etică și estetică.

Repere ale activității universitare:

Devine asistent, lector, conferențiar, și apoi, din 1968, profesor universitar la catedrele de filosofie ale universităților din Cluj și București. Elaborează studii și lucrări mai ample în domeniile umanismului românesc și antropologiei filosofice contemporane. Devine vice-președinte al Consiliului Culturii (1970–1978), președinte al Comitetului Național de Filosofie (1984–1990), președintele Secției de Filosofie și Logică a Academiei de Științe Sociale și Politice, iar din 1981 președinte al aceleiași academii, pro-rector al Academiei de Studii Social-politice și director al Editurii Politice. A realizat ediții critice ale operelor lui Gheorghe Șincai și Samuil Micu. A semnat numeroase introduceri, prefete la: „Trilogia culturii” a lui Lucian Blaga, „Comunicare și valoare în presă”, „Școala Ardeleană”, „Scrieri filosofice” de Samuil Micu, „D. D. Roșca și filosofia românească”, „Teme hegeliene” etc.

A inițiat și coordonat:

- *Existențialismul francez și problemele eticii. Privire critică;*
- *Contrapunct;*
- *Fragmentarium illuminist;*
- *Dimensiuni umane;*

66. SAMUIL I. GOLDENBERG (1920-1995)

Repere biografice:

Samuil I. Goldenberg (n. 14 iulie 1920 la Cernăuți, d. 1995 în Israel). Termină ciclul primar și gimnazial la Cernăuți. În anul 1941 este deportat în Asia de unde, revine la Cernăuți în 1945, pentru o scurtă perioadă. Începe studiile superioare la Cernăuți după care se transferă la Facultatea de Istorie din Cluj.

Domeniul de activitate:

Istoric.

Repere ale activității universitare:

În 1948 este numit asistent universitar, calitate deținută până în anul 1956 când a reușit să ocupe postul de lector. În 1968 a fost promovat, fiind numit conferențiar. Cu un an înainte, își susținuse teza de doctorat care i-a adus o mare recunoaștere pe plan național.

Ca profesor la catedra de istorie universală a ținut cursuri generale de Istorie medie universală, istoria popoarelor sud-est europene, Istoria Bizanțului, seminarii și cursuri speciale: Istoria Angliei, Franței, Istoria URSS, Marile descoperiri geografice, Descoperirea Americii și formarea Imperiului colonial spaniol, Paleografie latină, Paleografie slavă, Paleografie germană medievală-scrierea gotică, și altele.

În paralel a activat ca cercetător în cadrul Institutului de Istorie din Cluj al Academiei Române (1951-1959), colaborator extern al Institutului (1959-1962), respectiv al Muzeului de Istorie (1964-1965). În paralel a mai deținut și calitatea de Membru al Comisiei Monumentelor Istorice și al Asociației Slaviștilor din România.

Poliglot, cunoscător al limbilor franceză, engleză, germană, rusă, maghiară, al limbilor nordice dar și arabe, s-a inițiat în cunoașterea limbii chineze a fost un foarte bun cunoscător al realităților medievale.

Dincolo de sfera științifică, Samuil Goldenberg s-a implicat în organizarea unor muzee care azi au deja o notorietate internațională: Muzeul Bruckenthal din Sibiu sau Muzeul de Istorie din Cluj.

A inițiat și coordonat:

- *Clujul în secolul al XVI-lea. Producția și schimbul de mărfuri;*
- *Italiani și raguzani în viața economică a Transilvaniei în secolul al XVI-lea;*
- *Epoca marilor descoperiri geografice;*
- *Columb. Omul și faptele.*

67. CONSTANTIN MARINESCU (1891-1982)

Repere biografice:

Constantin Marinescu (n. 11 august 1891, Șerbănești-Poduri, jud. Dâmbovița – d. 1 aprilie 1982). A absolvit studiile liceale la Pitești și cele universitare – în drept, litere și filosofie – Universitatea București acolo unde în anul 1918 obține titlul de doctor în litere. Urmează stagii de specializare în istorie universală la Sorbona și la Ecole Nationale de Chartes.

Domeniul de activitate:

Istoric.

Repere ale activității universitare:

Este conferențiar la Universitatea București între 1923-1924. Din 1925 până în 1943 activează ca profesor de istorie la recent înființata la Universitatea din Cluj. În aceeași perioadă a coordonat și activitatea de cercetare istorică ca director al Institutului de Istorie (1925-1943). În această calitate a creat biblioteca de istorie universală a institutului. În 1928 a fost ales membru correspondent al Academiei Române. În anii celui de-al Doilea Război Mondial s-a transferat la București, unde a fost numit cercetător la Facultatea de Istorie a Universității București (1943-1946). De asemenea, a ocupat funcția de director al Școlii Române din Franța între 1941-1948. După 1946 rămâne în străinătate, iar în 1948 este exclus din Academie. Activitatea sa a fost recunoscută în străinătate, fiind cooptat ca membru al Academiei Regale de Litere din Barcelona, al Societății de Geografie din Lisabona, al Societății Regale de Litere și Științe din Boemia, al Comisiei Internaționale a Marilor Descoperiri Geografice.

A inițiat și coordonat:

- *Înființarea mitropoliilor în Țara Românească și în Moldova;*
- *Notes sur les Catalans dans l'Empire Byzantine pendant le règne de Jacques II (1291-1327);*
- *Școala istorică raționalistă. Concepție și metodă. Lecție de deschidere a Cursului de Istorie Universală la Facultatea de Litere a Universității din Cluj. 14 februarie 1925;*
- *Le Danube et le litoral occidental et septentrional de la Mer Noire dans le „Libro del Conoscimiento”.*

68. IOAN MUNTEAN (1931-1996)

Repere biografice:

Profesorul Ioan Muntean (n. 27 mai 1931, com. Sântimbru, jud. Alba – d. 1996). A făcut studiile primare în comuna natală, iar cele gimnaziale și liceale la Liceul de Stat din Petroșani, jud. Hunedoara. Studiile superioare și le face la Facultatea de Matematică-Fizică a Universității „Babeș” din Cluj (1950-1952) și la Facultatea de Matematică și Mecanică a Universității „Lomonosov” din Moscova, pe care a absolvit-o în anul 1955.

Domeniul de activitate:

Matematician.

Repere ale activității universitare:

În cariera universitară la Facultatea de Matematică și Informatică a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a parcurs toate treptele fiind mai întâi preparator, apoi asistent, lector, conferențiar și din 1976 până la decesul său în 1996 profesor.

În anul 1976 și-a susținut teza de doctorat intitulată *Contribuții la studiul calitativ al oscilațiilor neliniare* sub îndrumarea academicianului Tiberiu Popoviciu. A ținut cursuri și a condus seminarii la disciplinele: analiza matematică, control optimal, analiză funcțională. Începând din anul 1976 a fost și conducător de doctorat, unii dintre cei care au obținut titlul de doctor sub îndrumarea sa fiind profesori la universități din țară sau din străinătate (Costa Rica, Algeria). Din anul 1976 a condus Seminarul de Analiză Matematică, o parte din contribuțiile prezentate în cadrul acestui seminar fiind cuprinse în cele 10 volume publicate sub îndrumarea sa.

A fost foarte preocupat de propagarea matematicii în rândul elevilor de liceu și de ridicarea nivelului de predare a matematicii. În acest scop a ținut numeroase conferințe cu conținut didactic, pe diferite teme, în numeroase licee din Ardeal. A avut o prezență activă în cadrul Seminarului de Didactica Matematicii, atât prin participarea activă la lucrări cât și prin redactarea de materiale cu caracter didactic.

A inițiat și coordonat:

- *Calculul structurilor în formulare matricială;*
- *Analiză Funcțională;*
- *Capitole Speciale de Analiză Funcțională.*

69.PETRE SERGESCU (1893-1954)

Repere biografice:

Petre Sergescu (n. 17 decembrie 1893, Drobeta Turnu-Severin - d. 21 decembrie 1954, Paris) a urmat școala primară și liceul în localitatea natală, iar între 1912-1916 urmează la București Facultatea de Matematică, Facultatea de Filozofie și Conservatorul de muzică. A participat la Primul Război Mondial când a fost luat ca ostatic de germani, fiind internat în mai multe lagăre. În 1919 pleacă la Paris, ca bursier, iar în 1923 își ia doctoratul la București, cu teza „Sur les noyaux symétrisables”. A fost implicat în mișcarea politică dirijată de Nicolae Iorga și a fost ales deputat de Sălaj în 1931.

Domeniul de activitate:

Matematician, istoria științelor.

Repere ale activității universitare:

Funcționează ca profesor suplinitor la Universitatea și Politehnica din București (1924) iar din 1926, ca profesor agregat, apoi titular (1930) la Catedra de Geometrie Analitică a Universității din Cluj. Din 1926 a fost profesor de Geometrie analitică la Universitatea din Cluj, unde a fondat revista *Mathematica* și a organizat primul congres al matematicienilor români (1929).

A fost ales membru corespondent al Academiei Române în 1937. Respectat în lumea universitară, în 1945 devine Rector al Școlii Politehnice din București. În 1946 Petre Sergescu se exilează la Paris, împreună cu soția sa Marya Kasterska. A fost Secretar Perpetuu al „Academiei Internaționale de Istoria Științelor și Fondator” și „Secretar General al Uniunii Internaționale a Istoriei Științelor”. De asemenea, a fost director al revistei *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*.

Acceptă propunerea regelui Mihai de a conduce Fundația Regală Universitară Carol I. Pasiunea pentru România s-a împlinit armonios cu respectul și aprecierea Poloniei, țara soției sale. În 1931, când era Președintele de Onoare al celui de al doilea congres al matematicienilor polonezi la Wilno, a ținut conferința sa în limba poloneză. Fondarea revistei *Mathematica* de la Cluj a fost inspirată de existența prestigioasei reviste poloneze de matematică, dirijată de Wacław Sierpinski.

Distincții primite:

Ordinul “Polonia Restituta” în gradul de Cruce a Comandorului acordat de autoritățile poloneze în semn de recunoaștere a meritelor sale.

Distincția “Chevalier de la Légion d’Honneur” acordat de autoritățile franceze.

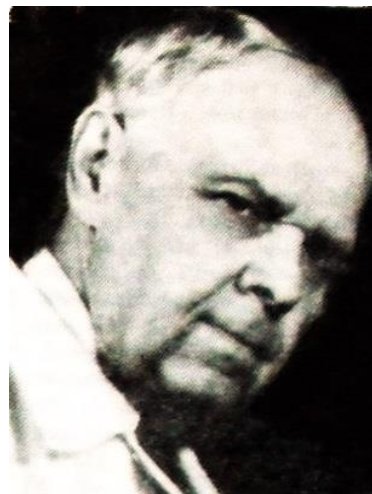
Lucrări reprezentative:

- *Asupra ecuației de gradul trei;*
- *Ecuații cu rădăcini subunitare;*
- *Istoria calcului numeric;*

70. GHEORGHE SPACU (1883-1955)

Repere biografice:

Gheorghe Spacu (n. decembrie 1883, Iași – d. 25 iulie 1955, București). Urmează studii liceale la Liceul Național din Iași (1894-1901) și Facultatea de Științe din Iași (1901-1904). Cu ajutorul profesorului Petru Poni pleacă la Viena în 1905 și apoi la Berlin în 1906 pentru a-și lărgi orizontul științific și pentru a se perfecționa în tehnica lucrărilor de laborator. Se întoarce în țară în 1907, iar în 1916 obține titlul de doctor, fiind al doilea doctor în chimie din țara noastră, după N. Costăchescu, profesorul său. În 1916 este numit conducător de lucrări și mai apoi conferențiar la Facultatea din Iași.

Domeniul de activitate:

Chimist.

Repere ale activității universitare:

La 1 noiembrie 1919, Gheorghe Spacu este numit profesor la Facultatea de Științe a Universității din Cluj, facultate nou înființată. A fost permanent preocupat de organizarea și utilizarea laboratoarelor necesare atât pregătirii studenților cât și cercetării științifice. În concepția profesorului Gheorghe Spacu un adevărat chimist nu se poate forma decât printr-o îndelungată muncă de laborator. Activitatea desfășurată sub îndrumarea lui Gheorghe Spacu a contribuit la crearea unei puternice școli chimie coordinativă la Cluj.

În anul 1927 este ales membru al Academiei Române, iar în anul 1948 odată cu reorganizarea acestei instituții a fost ales membru activ al Academiei Republicii Populare Române.

În anul 1952 i s-a acordat medalia și titlul de laureat al Premiului de Stat clasa I, pentru remarcabila sa activitate științifică efectuată în perioada 1950-1951; în septembrie 1953 i s-a acordat Ordinul Muncii clasa I iar în anul 1954 a primit pentru a 2-a oară Premiul de Stat clasa I. Recunoasterea meritelor sale peste hotare este ilustrată de alegerea sa ca membru al Academiei italiene, membru al Academiei mondiale de științe și arte din Geneva, membru al Comisiei Internaționale pentru instituirea tabelor anuale de constante și date numerice cu sediul la Paris, membru al Societăților de Chimie din Washington, Paris, Viena și Berlin.

Profesorul Gheorghe Spacu era punctual, exigent, dar și sensibil, fiind pasionat de muzică (cânta la vioară).

A inițiat și coordonat:

- *Combinații complexe de fier-Feramine.*

71. GEORGE VÂLSAN (1885 – 1935)

Repere biografice

George Vâlsan (n. 1885 în București – d. 1935 Carmen Sylva (azi Eforie Sud). A fost înmormântat la București, în cimitirul „Sfânta Vineri”. A urmat studii secundare la Craiova, Pitești și București (1896-1904). A absolvit Facultatea de Litere și Filosofie în 1908, completată cu cursuri de geografie (1908-1910) la București. Și-a aprofundat pregătirea la Berlin (1911-1912) și Paris (1913-1914), beneficiind de o bursă a Societății Române Regale de Geografie. În 1915 a devenit doctor în geografie cu teza *Câmpia Română. Contribuțiuni de geografie fizică*, aceasta fiind prima teză de geografie fizică întocmită pe baze strict științifice.

Domeniul de activitate:

Cartograf, climatolog, hidrolog, pedogeograf, istoric al geografiei.

Repere ale activității universitare:

Profesor la Universitățile din Iași (1916-1918) și Cluj (1919-1929), la secția Geografie a Facultății de Științe. A contribuit substanțial la dezvoltarea școlii românești de geografie de la Cluj, sprijinit la început și de către profesorul francez Emmanuel de Martonne. Prin grija sa, laboratoarele Institutului de Geografie din Cluj au fost înzestrate cu materiale didactice noi, cărți și periodice, punând astfel bazele unei biblioteci de specialitate. Din 1929 s-a transferat la Universitatea din București, unde a lucrat până la sfârșitul vieții.

A fost membru corespondent (5 iunie 1919) și membru titular (din 1920) al Academiei Române, vicepreședinte al Secției de Geografie Fizică a Congresului internațional de geografie de la Paris și președinte al Comisiei peisajului geografic la Congresul internațional de geografie din Varșovia. Este considerat creatorul școlii etnografice în geografie. Alături de Emmanuel de Martonne și Romulus Vuia, a militat pentru înființarea Muzeului Etnografic al Transilvaniei, pentru fondarea, în 1923, a Societății Etnografice Române și pentru introducerea cursului de etnografie la Universitatea din Cluj. În 1923 a fost ales președinte al Societății Etnografice din Cluj. S-a manifestat și ca scriitor, colaborând cu versuri și scrieri în proză la revistele literare ale vremii: „Convorbiri literare”, „Drum drept”, „Ramuri” ș.a. Descrierile geografice și poeziile le-a publicat în volumele: *Povestea unei tinereți* (1924) și *Grădina părăsită* (1925).

A inițiat și coordonat:

- *Temelia Bucureștilor*;
- *Câmpia Română. Contribuții de geografie fizică*;
- *Conștiință națională și geografie*;
- *Rolul Carpaților în România actuală*.

72. AUGUSTIN SEPTIMIU MAIOR (1882-1963)

Repere biografice:

Augustin Septimiu Maior (n. 22 august 1882, Reghin - d. 3 octombrie 1963, Cluj) și-a făcut studiile primare și secundare, în limba germană, la Liceul Evanghelic German din Reghin; studiile liceale la Liceului Piarist din Târgu Mureș și la Liceului Catolic din Budapesta, iar studiile universitare la Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic din Budapesta, a frecventat o serie de cursuri postuniversitare la universități renumite din Viena, München, Göttingen.

Domeniul de activitate:

Inginer, fizician, inventator, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

După absolvirea studiilor este numit inginer diurnist în laboratorul de electricitate al Oficiului Poștal Maghiar din Budapesta. Participă la experiențele efectuate în laboratorul poștei în scopul îmbunătățirii exploatării telegrafului și telefonului. Propune pentru prima dată în lume, folosirea curentului alternativ în telefonie. În 1906 reușit să transmită simultan, pe o singură linie telefonică, cinci convorbiri fără ca semnalele să interfereze, punând astfel fundamentele teoretice ale telefoniei multiple. Sfârșitul primului război mondial lui Maior i se propune o catedră universitară la Institutul Politehnic din Budapesta, dar refuză și se întoarce în România unde începe, în calitate de director, activitatea de reorganizare a serviciilor Poștelor, Telegrafelor și Telefonoanelor din întreaga Transilvanie și Banat. În iulie 1919 este numit ca profesor titular la Institutul de Fizică Teoretică și Tehnologică din cadrul Facultății de Științe din Cluj. În calitate de profesor titular începe demersurile oficiale pentru obținerea fondurilor necesare dotării laboratorului și bibliotecii și pentru angajarea personalului calificat: asistenți, preparatori. Se constituie acum nucleul primei școli românești de fizică teoretică. În 1923 Maior construiește cu tuburi electronice și câștigă primul aparat de radio care s-a auzit în Cluj. În perioada 1929-1946 a fost și decan al facultății. A predat studenților săi cursuri conținând multe idei moderne, cum sunt cele de „Electricitate și Magnetism” sau de „Acustică și optică”, pe care le-a și publicat în diverse ediții.

A fondat Școala de Fizică Teoretică de la Universitatea din Cluj.

73. ALEXANDRU LAPEDATU (1876-1950)

Repere biografice:

Alexandru Lapedatu (n. 14 septembrie 1876, Săcele, jud. Brașov - d. 30 august 1950, Sighet) și-a făcut studiile primare în satul natal și la Brașov, studiile secundare la Brașov și Iași, iar studiile universitare la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București, fiind licențiat în istorie și geografie. Totodată, a studiat și medicina, tot la București. Lapedatu a studiat și în străinătate, în Franța și în Belgia unde a obținut titlul de doctor. A murit în închisoarea de la Sighet.

Domeniul de activitate:

Istoric, om politic, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

Înainte de toate, Alexandru Lapedatu a fost profesor la catedra de istorie medie a universității clujene între anii 1919-1938. Concomitent, a fost angajat la Biblioteca Academiei, secția manuscrise, secretarul Comisiei monumentelor istorice și al Comisiei istorice a României, director fondator, împreună cu profesorul Ioan Lupaș, al Institutului de istorie din Cluj (azi Institutul de Istorie "Gheorghe Barițiu" al Academiei Române) director general al Arhivelor Statului, membru titular al Academiei Române, președintele acesteia și secretarul său general. Majoritatea studiilor și monografiilor sale au fost dedicate istoriei politice și culturale a Țărilor Române în secolele XIV-XVII. Alexandru I. Lapedatu a donat biblioteca sa Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca.

A fost, de asemenea, foarte implicat și în viața politică a României. A fost consilier tehnic pe lângă Legația română din Paris în cadrul Delegației române la Conferința de pace de la Paris asistând la semnarea Tratatului de la Versailles, a fost consilier pe lângă delegația României la Conferința de la Geneva (1922) privind restaurarea Europei după Primul Război Mondial, a fost senator și deputat în mai multe mandate, președinte al Senatului României, a fost ministrul cultelor și artelor în șase guverne și ministru de stat al României în patru guverne. Alexandru Lapedatu a fost delegat, de asemenea, să însoțească al doilea transport al Tezaurului României la Moscova.

A inițiat și sprijinit înființarea mai multor muzee peste tot în România. O statuie care îl reprezintă pe Alexandru Lapedatu este amplasată în cartierul clujean Andrei Mureșanu.

74. D. D. ROȘCA (1895-1980)

Repere biografice:

Dumitru D. Roșca (n. 11 februarie 1895, în Săliștea Sibiului - d. 23 august 1980, Cluj) școala primară a terminat-o în satul natal, urmând apoi liceul de stat din Sibiu, liceul românesc „Andrei Șaguna” din Brașov, iar din 1914 Institutul Teologic din Sibiu, studiile universitare le-a făcut la Facultatea de Filozofie a Universității din Viena, București și Sorbonna, a devenit doctor în filozofie la Sorbonna cu teza „L’Influence de Hegel sur Taine”.

Domeniul de activitate:

Filosof, traducător, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

A fost prieten bun și coleg cu Lucian Blaga. În 1929, D. D. Roșca a obținut postul de conferențiar la catedra de filozofie de la Facultatea de litere și filozofie a Universității din Cluj. Aici a predat cursuri de introducere în filozofie și de istorie a filosofiei orientate spre deprinderea studenților cu o metodă de gândire sistematică și riguroasă. În 1937 a devenit profesor titular. În 1951, Facultatea de filozofie din Cluj a fost transferată la București. D. D. Roșca nu s-a putut muta la București, rămânând în continuare la Cluj. A fost nevoit să predea un curs de pedagogie generală precum și un curs de logică la Facultatea de filologie. Ca membru al „Extensiunii universitare”, a ținut numeroase conferințe la Brașov, Sibiu, Deva și în alte localități. În 1957 la reînființarea Facultății de filozofie de la Cluj și-a reluat cursul de istorie a filosofiei. A fost membru corespondent al Academiei Române din 1963 și membru titular din 1974.

A avut și o impresionantă contribuție ca traducător în română a operelor lui Hegel

75. DUMITRU POPOVICI (1902-1950)

Repere biografice:

Dumitru Popovici (n. 25 octombrie 1902, Dăneasa, Olt - d. decembrie 1950, Cluj) și-a făcut studiile liceale la liceul „Radu Greceanu” din Slatina, iar studiile universitare la Facultatea de Litere din București, unde a obținut și titlul de doctor (1935).

Domeniul de activitate:

Istoric literar, publicist și profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Înainte de a intra în învățământul superior funcționează ca profesor secundar la Slatina, unde a pus bazele gazetei „Oltul”, iar împreună cu profesorul Gheorghe Vișoiu publică lucrarea „Elemente de istoria limbei și literaturii române”. Tot ca profesor secundar a funcționat și la Iași, unde a fondat revista „Atheneum”. Între 1930 și 1934 a fost bursier al statului francez. Misiunea lui la Paris era, pe de o parte, aceea de “completare studii” și, pe de altă parte, el era “însărcinat cu lectoratul de Limba română la Sorbona și la Școala de limbi orientale de la Paris”. Susține apoi doctoratul cu lucrarea „Ideologia literară a lui Ion Heliade Rădulescu” și la 1936 ocupă prin concurs un post la catedra de istoria literaturii române moderne de la Universitatea din Cluj.

Pornind de la principiul că istoriografia literară este o disciplină științifică, Dumitru Popovici a promovat o metodă proprie pe care a aplicat-o domeniului său de cercetare. Punctului de vedere istoric de la care pornește, el îi alătură cercetarea comparată, critica estetică și genetică, fără a pierde din vedere factorul social și istoric, în vederea încadrării și stabilirii fizionomiei unei literaturi cu un specific național ce-i aparține. Scribe ediții critice din opera lui Dimitrie Bolintineanu și Ion Heliade-Rădulescu și pregătește o lucrare amplă de istorie a literaturii române moderne, din care publică doar primul volum, *La Littérature roumaine à l'époque des Lumières* în anul 1945. Spre sfârșitul vieții Dumitru Popovici devine și director al Bibliotecii Filialei Cluj a Academiei Române. A întemeiat și condus, Revista Studii literare.

76. ION BREAZU (1901-1958)

Repere biografice:

Ion Breazu (n. 4 aprilie 1901, Mihalț, jud. Alba - d. 11 mai 1958, Cluj) a absolvit liceul la Blaj, apoi Facultatea de Litere și Filosofie la Cluj (1924). Remarcat de către profesorul Gheorghe Bogdan-Duică a fost recomandat pentru Școala Română din Franța (1926-1928), unde elaborează lucrarea *Edgar Quinet et les Roumains*, care îi va aduce și titlul de doctor (1931).

Domeniul de activitate:

Istoric literar, critic literar, publicist și profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

După absolvirea facultății lucrează ca redactor la săptămânalul clujean *Societatea de mâine*, arhivar suplinitor la Arhivele Statului din Cluj și profesor suplinitor (1924-1926). În anul 1926, la recomandarea profesorului Sextil Pușcariu, obține o bursă de doi ani (1926-1928) la Școala Română, de lângă Paris, unde studiază relațiile româno-franceze. După revenirea în România a fost angajat la Muzeul Limbii Române din Cluj lucrând ca asistent la fonetică experimentală, șef al secției bibliografice și al bibliotecii, apoi administrator. În 1943 a fost numit conferențiar de istoria literaturii la Facultatea de Litere a Universității din Cluj (aflată atunci în exil la Sibiu), fiind promovat profesor al Universității din Cluj (1955-1958). A predat cursul de Istoria literaturii române moderne, în care i-a cucerit pe studenți și pe reprezentanții mediului academic cu referințele sale substanțiale asupra circulației valorilor universale în spațiul cultural românesc din Transilvania. Personalitate polivalentă, Ion Breazu a fost secretar al Asociației Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român – ASTRA, administrator al Muzeului Limbii Române, cercetător la secția de istorie literară și folclor a filialei Cluj a Academiei, membru în comitetul de direcție al revistei *Gând românesc* și a condus revista *Transilvania* (1941-1945).

77. Vladimir Hanga (1920-2013)

Repere biografice:

Vladimir Hanga (n. 21 octombrie 1920, Cucova, jud. Bacău - d. 16 iunie 2013, Arad) a absolvit studiile gimnaziale și liceale la Liceul Regele Ferdinand din Bacău în 1939, ca șef de promoție și premiant de onoare, iar studiile universitare la Facultatea de Drept a Universității din București, ca șef de promoție în 1943, licențiat *Magna cum laudae*. În anul 1947 a obținut titlul de Doctor în Drept la Universitatea din București, iar în anul 1949 titlul de Doctor în Științe economice și politice la aceeași universitate.

Domeniul de activitate:

Profesor de drept roman și istoria dreptului românesc, publicist.

Repere ale activității universitare:

A lucrat o perioadă ca traducător la Institutul de studii clasice. Nobila activitatea didactică universitară a început-o ca asistent și lector universitar la Facultatea de Drept din București. A fost titularizat la disciplina Drept Roman în 1949 la Cluj, unde a activat până la pensionarea survenită în 1986. A fost decan al facultății între 1969 și 1973, prorector din 1973 până în 1976, când a devenit reprezentantul României în Comisia pentru drepturile omului din cadrul ONU. În perioada 1984-1989 a fost arbitru la Curtea de arbitraj permanent de la Haga.

Specialist de notorietate națională și internațională în domeniile dreptului roman și istoriei dreptului românesc, profesorul Vladimir Hanga a fost și un strălucit om de cultură, fapt relevat și de lucrările sale de referință: „Mari legiuitori ai lumii”, „Cetatea celor 7 coline”, „Caius Julius Cezar”, „Hugo Grotius – Despre dreptul războiului și al păcii”.

Ca excelent cunoscător al limbilor clasice, greaca și latina, dar și al limbilor moderne, precum franceza, engleza, italiana și germana, Vladimir Hanga a contribuit substanțial, alături de alți specialiști, la traducerea și editarea documentelor medievale transilvănene, lucrare apărută în 10 volume și publicată de Academia Română.

„Cel mai important lucru în viață este moralitatea. În absența acesteia, oricât de deștept și de instruit ai fi, totul se prăbușește mai devreme sau mai târziu.” (Vladimir Hanga)

78. IOANA EM. PETRESCU (1941-1990)

Repere biografice:

Ioana Emanuela Petrescu (n. 28 decembrie 1941, Sibiu - d. 1 octombrie 1990, Cluj) și-a făcut studiile liceale la Cluj, la actualul Colegiu George Coșbuc, iar studiile universitare la Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai”. A frecventat cursuri de specializare la București și Budapesta.

Domeniul de activitate:

Critic și istoric literar, profesor universitar și publicist.

Repere ale activității universitare:

După absolvire devine cadru didactic la Catedra de literatură română a Universității clujene, parcurgând întreaga ierarhie universitară, de la preparator la profesor (în 1990). Își susține doctoratul în 1974, cu o lucrare tipărită în același an: Ion Budai-Deleanu și eposul comic. În perioada 1981-1983, beneficiind de o bursă Fullbright, predă în SUA, la lectoratul român de la University of California – experiență consemnată în epistolarul american, publicat postum, cu titlul *Molestarea fluturilor interzisă* (1998).

Debutează în Cercetări de lingvistică în 1966 cu studiul „Concepția lingvistică a lui Aron Pumnul”. Colaborează la revistele „Tribuna”, „Echinox”, „Familia”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Studia Universitatis Babeș-Bolyai”, „Limbă și literatură” etc. Dacă în domeniul cercetării Ioana Em. Petrescu a deschis un drum în investigarea operei lui Mihai Eminescu, ca profesor a creat, la Cluj, o școală de tineri și meritorii exegeți ai poetului. În 1989 „Uniunea Scriitorilor” îi acordă premiul „Mihai Eminescu” pentru întreaga activitate.

Studiile Ioanei Em. Petrescu se concentrează, de regulă, asupra unei categorii de fapte literare considerate relevante dintr-o anumită perspectivă teoretică, din analiza lor rezultând o serie sau o structură semnificativă atât pentru autorul discutat, cât și pentru epoca sau categoria căreia acesta îi aparține. Adevărata statură critică a personalității sale se revelează abia în timp, în cultul devotat pe care i-l dedică foștii săi studenți, încât astăzi Ioana Em. Petrescu apare ca una dintre cele mai strălucite figuri ale generației sale.

79. GHEORGHE BOGDAN DUICĂ (1866-1934)

Repere biografice:

Gheorghe Bogdan Duică (n. 2 ianuarie 1866, Brașov - d. 21 septembrie 1934, Brașov) și-a făcut studiile liceale la Brașov, la actualul Colegiu Național Andrei Șaguna, audiază cursuri de logică și de filologie la universitățile din Budapesta, Jena și Viena, este licențiat al Facultății de Litere din București (1897).

Domeniul de activitate:

Istoric literar, critic literar, publicist, traducător, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

Din 1889, a fost profesor suplinitor de limbă română la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, la Focșani și Galați, apoi la Gimnaziul „Dimitrie Cantemir” și în cele din urmă este numit director al Liceului „Mihai Viteazul”, funcție pe care o va păstra un deceniu. În timpul ocupației germane a capitalei, este arestat și deportat. Îndată după înființarea Universității din Cluj, în 1919, la solicitarea lui Sextil Pușcariu, devine profesor de literatură română la Facultatea de Litere și Filologie, al cărei întâi decan va fi și unde va predă până la moarte. A fost rectorul universității clujene în 1927, anul în care instituția dobândește numele Regelui Ferdinand I. De asemenea, în 1919 a fost ales membru al Academiei Române, pe locul rămas vacant după moartea lui Titu Maiorescu fiind continuatorul acestuia în materie de critică culturală. Pentru exigenta critică pe care a practicat-o în analiza scrierilor epocii, a fost parodiat de George Topârceanu în versurile sale. A fost delegat în Senat din partea Universității clujene. Se va înscrie în Partidul Național Țărănesc, dar, nemulțumit, trece în Partidul Național Liberal, fiind ales, cu acest prilej, și deputat.

Debutază în „Gazeta Transilvaniei” (Brașov) (1881), colaborează la „Tribuna” (Cluj), „Convorbiri literare” (Iași), „România jună” (București), „Societatea de mâine” (Cluj) etc. În 1893-1894 conduce „Gazeta Bucovinei” din Cernăuți, iar în 1913, cu Virgil Arion și Vasile Pârvan, editează revista „Românismul”, care apără politica națională a românilor ardeleni.

80. IOACHIM CRĂCIUN (1898-1971)

Repere biografice:

Ioachim Crăciun (n. 25 iunie 1898, Dârlos, jud. Sibiu - d. 2 iunie 1971, Cluj) și-a făcut studiile primare și secundare la școlile maghiare și germane din comuna natală, la Sibiu și Blaj, iar studiile universitare la Universitatea din București. A urmat o specializare la Paris-Sorbona, în istorie medievală și istoriografie, iar în domeniul științelor auxiliare ale istoriei și bibliografiei, la Ecole de Chartres; a cercetat metodele științifice ale Institutului Internațional de Bibliografie de la Bruxelles, unde a studiat organizarea și modul de funcționare a prestigioaselor biblioteci europene din Berlin, Viena, Leipzig, Berna, Milano, Veneția, Praga.

Domeniul de activitate:

Istoric și profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Încă din timpul studenției, a fost primit ca funcționar la Biblioteca Academiei Române, unde pașii îi sunt îndrumați de Ion Bianu și Al. Sadi-Ionescu, spre o nouă specialitate, Bibliografia. De numele lui Ioachim Crăciun este legată introducerea noii științe, a Bibliologiei, în învățământul universitar din România. În activitatea științifică a profesorului Ioachim Crăciun, un loc aparte îl obține colecția "Bibliotheca Bibliologica" (1933-1946). Sub conducerea profesorului, s-a constituit, în cadrul Institutului de Istorie din Cluj, colectivul pentru întocmirea Bibliografiei istorice a României, din care primul volum vedea lumina tiparului la Editura Academiei din București, în 1970. Prin exigențele profesorului Ioachim Crăciun, la Cluj s-a afirmat o adevărată școală bibliologică, având accentul pus pe bibliografie. De numele lui este legat mai ales constituirea școlii bibliologice clujene din jurul universității de la Cluj, unde din 1932 a fost titularul primei catedre de Bibliologie din învățământul universitar românesc. După 1948, odată cu instaurarea regimului comunist Ioachim Crăciun a avut de suferit, fiind înlăturat atât de la universitate cât și de la institutul clujean. În cele din urmă cu ajutorul lui Constantin Daicoviciu la începutul anilor '50 a fost reangajat mai întâi la institut, apoi la universitate, unde își va continua activitatea științifică până în anul morții sale.

A inițiat și coordonat:

- *Bibliografia istorică a României*

81. GEORGE OPRESCU (1881-1969)

Repere biografice:

George Oprescu (n. 27 noiembrie 1881, Câmpulung Muscel - d. 13 august 1969, București) și-a făcut studiile liceale la București, iar cele universitare la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București.

Domeniul de activitate:

Istoric, critic de artă, colecționar, profesor universitar și academician.

Repere ale activității universitare:

La absolvire, în 1905, a devenit profesor de limba și literatura franceză la Giurgiu, unde a funcționat până în 1907 când s-a transferat la Liceul "Traian" din Turnu-Severin, unde a funcționat ca profesor de limba franceză și istorie până în 1919. George Oprescu a fost director al Liceului "Traian" între anii 1914-1917 și între anii 1918-1919. În 1919, la înființarea Universității din Cluj, George Oprescu a fost chemat să ocupe postul de conferențiar la catedra de limba și literatura franceză a acestei instituții de învățământ superior. Se specializează în Franța, unde îl cunoaște pe Henri Focillon, cu care va lega o prietenie durabilă.

În deceniile trei și patru, George Oprescu activează în cadrul unor organisme ale Ligii Națiunilor: este secretar al Comisiei pentru Cooperare Intelectuală, cu sediul la Paris, apoi secretar al Comisiei de Litere și Arte (Geneva) până în 1939, când se întoarce definitiv în țară. În 1931 Nicolae Iorga îl solicită la Universitatea București, unde George Oprescu va ocupa catedra de istoria artei. Din 1949 până la sfârșitul vieții, s-a aflat la conducerea Institutului de Istoria Artei, al Academiei Române, al cărui fondator a fost, iar azi îi poartă numele. În 1962 George Oprescu a donat Cabinetului de stampe al Academiei o prețioasă colecție de grafică: 1400 de desene și 6000 de gravuri. Colecția sa particulară, găzduită în locuința din strada Clunet (Cotroceni), a funcționat ca muzeu până în 1977, când lucrările de pictură, grafică, artă decorativă, artă populară au fost transferate la Muzeul Colecțiilor, iar fondul de carte la Institutul de Istoria Artei.

Pentru activitatea sa în domeniul artei, George Oprescu fost ales membru al Academiei lumii latine, a fost distins cu titlul de Om de știință emerit, laureat al Premiului de Stat, laureat al Academiei de Arte frumoase din Paris, fiind, de asemenea, ales membru corespondent al academiilor de arte frumoase din Madrid și Paris.

A inițiat și coordonat:

- *Periodicele "Studii și Cercetări de Istoria Artei" și "Revue Roumaine d'Histoire de l'Art".*
- *Muzeul de artă al Academiei Române.*

82. ALEXANDRU BORZA (1887-1948)

Repere biografice:

Alexandru Borza (n. 21 mai 1887, Alba Iulia - d. 3 septembrie 1971, Cluj), a absolvit Seminarul Central Catolic din Budapesta (1908) și Facultatea de Științe Naturale și Geografie a Universității din Budapesta, unde a obținut doctoratul în științe. În anul 1914 a fost hirotonit preot român unit. A fost profesor de botanică la Universitatea din Cluj (1919-1947).

Domeniul de activitate:

Botanist, profesor universitar, membru post-mortem al Academiei Române.

Repere ale activității universitare:

A participat la 1 Decembrie la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Din 1919 a devenit profesor la Universitatea Daciei Superioare din Cluj, Catedra de științe naturale, specializarea Anatomie și fiziologie vegetală. A fondat în anii 1919-1920 Grădina Botanică, Institutul de Botanică Sistematică și Muzeul Botanic, instituții pe care le-a condus până în anul 1948. A editat publicația „Buletinul Grădinii Botanice”. Între 1919 și 1922 a înființat în România 8 grădini botanice școlare și a trimis la Iași un vagon de plante pentru grădina botanică ce urma să se înființeze acolo. În aceeași perioadă a fost finalizată construirea turnului de apă din Grădina Botanică clujeană și a fost demarată construcția serelor, necesare pentru palmierii gigantici. De asemenea s-au inaugurat lucrările la observatorul meteorologic. A pus bazele rezervațiilor naturale de la Piatra Craiului, Pietrosul Mare, Parâng. Împreună cu Emil Racoviță a avut inițiativa înființării Parcului Național Retezat, după modelul Yellowstone. În anul 1929, a fost numit Secretar General al Ministerului Instrucțiunii. A inițiat o lege pentru ocrotirea naturii, care a fost votată în anul 1930 de Parlamentul României. În anul 1930 a fost decorat de Regele Carol al II-lea cu *Steaua României în grad de Mare Ofițer*, iar Papa l-a decorat cu *Ordinul Pius al IX-lea în grad de Comandor*. În perioada refugiului Universității clujene la Sibiu și Timișoara, Alexandru Borza a militat pentru revenirea teritoriului ocupat al Ardealului la România. A fost o perioadă (1944-1945) rector al Universității clujene refugiate la Sibiu. Un liceu din Cluj-Napoca poartă numele ilustrului profesor.

Dintre lucrările sale amintim:

- *Vegetația și flora Ardealului;*
- *Bibliografia Botanică a României;*
- *Dicționar etnobotanic.*

83. EMIL PETROVICI (1899-1968)

Repere biografice:

Emil Petrovici (n. 4 ianuarie 1899, Begheiți, în prezent Torak, Serbia - d. 7 octombrie 1968, Bucerdea Grânoasă, jud. Alba) și-a făcut studiile liceale la Brașov și Oradea, apoi la Seminarul Teologic Ortodox din Arad. A urmat Universitatea din Cluj, Facultatea de Litere și Filosofie și a făcut parte din prima generație de studenți ai universității de după anul 1919. A fost bursier la Universitatea Sorbona din Franța, unde și-a susținut licența. În anul 1930 și-a susținut doctoratul sub coordonarea profesorului Sextil Pușcariu.

Domeniul de activitate:

Lingvist, slavist, profesor universitar, academician.

Repere ale activității universitare:

A fost profesor la catedra de slavistică de la Universitatea din Cluj, rector al Universității din Cluj într-o epocă dificilă pentru învățământul universitar, aceea a epurărilor din învățământ a unor profesori de prestigiu (1945-1951), ulterior șef al catedrei de slavistică de la Universitatea București. A fost fondator al Asociației Slaviștilor din România, membru al Academiei Române, membru corespondent al Academiei Bulgare de Științe și membru al Comitetului Internațional al Slaviștilor. A participat la numeroase conferințe și congrese internaționale.

Emil Petrovici a studiat domeniile foneticii, fonologiei, onomasticii și dialectologiei. A condus laboratorul de fonetică experimentală de la Muzeul Limbii Române. A publicat importante studii de folclor, de toponimie istorică și dialectologie despre graiurile românești din Banat, Munții Apuseni și Valea Timocului. Împreună cu un larg colectiv de lingviști, a întocmit *Atlasul lingvistic român*, a cărui pregătire și tipărire s-a întins pe mai multe decenii (Emil Petrovici a participat la redactarea a șapte dintre volumele atlasului). În calitate de cadru didactic la Universitatea din Cluj, Catedra de filologie slavă, a predat cursuri de lingvistică și cursuri practice de limba rusă, formând numeroase generații de studenți slaviști. A decedat într-un cumplit accident feroviar, petrecut lângă Blaj în octombrie 1968.

A inițiat și coordonat:

- *Studii de dialectologie și toponimie;*
- *Atlasul lingvistic român.*

84. EUGEN GHIȘA (1909-1984)

Repere biografice:

Eugen Ghișa (n. 22 septembrie 1909, Filea de Jos, Cluj - d. 16 iulie 1984, Cluj-Napoca) a urmat Liceul de Băieți din Turda și cursurile universitare la Facultatea de Științe Naturale a Universității Daciei Superioare.

Domeniul de activitate:

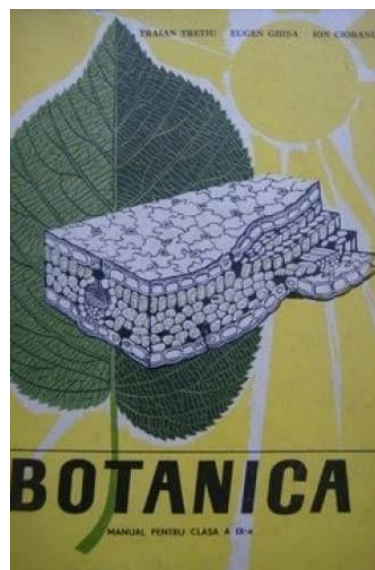
Botanist, profesor universitar, director al Grădinii Botanice.

Repere ale activității universitare:

După terminarea studiilor, a fost cooptat de Alexandru Borza în echipa sa. A avut o carieră universitară îndelungată, până în anul 1974. Timp de 49 de ani, din care 40 în calitate de cadru didactic, Eugen Ghișa a fost una dintre figurile de referință ale școlii botanice clujene, continuatorul activității prestigioase a lui Alexandru Borza și decanul facultății între 1953 și 1957. Ca specialist în cercetarea florei României, a coordonat numeroase lucrări de doctorat și a publicat zeci de studii științifice, fiind unul dintre cei mai importanți coautori la redactarea unor lucrări de anvergură în domeniu. Cursul său de Botanică Sistematică- plantele inferioare, redactat și predat începând cu anul 1964, reprezintă un punct de referință pentru cercetătorii de astăzi.

A inițiat și coordonat:

- *Flora R.P.R.*;
- *Manual de botanică pentru clasa a X-a.*

85. IOSIF PERVAIN (1915-1982)

Repere biografice:

Iosif Pervain (n. 8 ianuarie 1915, Cugir, comitatul Hunedoara - d. 16 mai 1982, Cluj) a urmat studiile liceale la Liceul „Mihai Viteazul” din Alba Iulia, apoi cele universitare la Universitatea din Cluj, Facultatea de litere și filosofie. În perioada studenției a lucrat la Muzeul Limbii Române, sub conducerea lui Sextil Pușcariu. După susținerea licenței, a devenit asistent al profesorului Dumitru Popovici, la catedra de Istoria literaturii române. Și-a susținut doctoratul în anul 1948.

Domeniul de activitate:

Istoric literar, profesor universitar, cercetător.

Repere ale activității universitare:

După angajarea la Universitatea din Cluj, în anul 1939 și până la pensionarea din anul 1978, Iosif Pervain a parcurs toate treptele carierei universitare, de la asistent la profesor. Între anii 1956-1960 a fost decan al Facultății de Litere, apoi șeful Catedrei de literatură română. În același timp, a activat în cadrul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară al Academiei Române. A fost membru al Uniunii Scriitorilor. În anul 1978 a fost distins cu Premiul Academiei Române pentru activitatea desfășurată la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară din Cluj.

Încă de la începuturile carierei științifice, s-a preocupat de cultura românească din Transilvania în secolele al XVIII-lea-al XIX-lea și a rămas fidel întreaga viață acestor preocupări. A publicat monografii, volume de studii, ediții de documente și a participat la elaborarea mai multor monografii colective. A cercetat viața și opera corifeilor Școlii Ardelene, a îngrijit editarea operei lui Ion Budai Deleanu, a studiat arhivele și corespondența unor oameni de cultură români din Transilvania, precum Alexandru Papiu Ilarian și George Bariț. A participat la redactarea tratatului *Istoria literaturii române* și a publicat numeroase articole în presa culturală.

A inițiat și coordonat:

- *Studii de literatură română*;
- *Corespondența lui Alexandru Papiu Ilarian*;
- *George Bariț și contemporanii săi*.

86.MARIAN PAPAHAGI (1948-1999)

Repere biografice:

Marian Papahagi (n. 14 octombrie 1948, Râmnicu-Vâlcea - d. 18 ianuarie 1999, Roma) a urmat Liceul „Gheorghe Barițiu” din Cluj apoi studiile universitare la Facultatea de Filologie a Universității din Cluj, secția româno-italiană. Între 1968 și 1972 a urmat cursurile secției de limbi și literaturi romanice a Universității din Roma, obținând titlul de doctor în litere.

Domeniul de activitate:

Critic, istoric literar, eseist, traducător, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Începând cu 1973 a fost asistent, apoi lector și profesor, al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. A înființat Catedra de limbi și literaturi romanice și un centru de analiză a textului. A ținut cursuri și seminarii de literatură italiană, filologie romanică și portugheză. A făcut parte din grupul fondator al cenaclului și al revistei *Echinox*. În 1979 a devenit membru al Uniunii Scriitorilor. A fost prorector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj (1990-1992) și secretar de stat la Departamentul învățământului superior din Ministerul Învățământului. Între 1998 și 1999 a ocupat funcția de Director la *Accademia di Romania* din Roma. A publicat în

numeroase reviste literare și academice din țară și străinătate eseuri, cronici literare, studii de literatură română, italiană și portugheză. A tradus numeroase volume de estetică, poezie și critică.

A inițiat și coordonat:

- *Exerciții de lectură;*
- *Intellectualitate și poezie;*
- *Cumpănă și semn;*
- *Fața și reversul.*

87. NICOLAE MĂRGINEANU (1905-1980)

Repere biografice:

Nicolae Mărgineanu (n. 22 iunie 1905, Obreja - d. 13 iunie 1980, Cluj) a absolvit Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj în anul 1927, obținând doctoratul în psihologie doi ani mai târziu. A urmat studii post-universitare la Leipzig, Berlin, Hamburg, Paris și Londra. A fost cercetător științific și bursier al fundației Rockefeller la universitățile Duke, Yale, Columbia și Chicago.

Domeniul de activitate:

Psiholog, profesor universitar, membru post-mortem al Academiei Române.

Repere ale activității universitare:

Și-a început cariera universitară ca preparator la Facultatea de Filosofie și Litere a Universității „Regele Ferdinand I”. A fost unul dintre primii cercetători în domeniul psihologiei muncii. În calitate de vicepreședinte al Asociației Româno-Americane (A.R.A), a susținut conferințe prin care a pledat pentru revenirea integrală a Transilvaniei la România. În anul 1945 a fost desemnat să susțină cauza României în fața reprezentanților americani din Comisia Aliată de Control. În anii următori, Partidul Comunist a început procesul de distrugere a elitei României. În aceste împrejurări, a fost îndepărtat de la catedră, alături de alți profesori indezirabili pentru noul regim: Florian Ștefănescu-Goangă, Lucian Blaga, Silviu Dragomir, Ioan Lupaș. În anul 1948 a fost arestat și condamnat la 25 de ani de închisoare, fiind acuzat de înaltă trădare pentru activitatea lui în cadrul A.R.A. A rămas în detenție timp de 16 ani, în închisorile Malmaison, Jilava, Pitești, Aiud și Gherla. După eliberare, a obținut un post de documentarist la Biblioteca Academiei, filiala Cluj, apoi a revenit ca suplinitor la vechea sa catedră de la universitate. A publicat numeroase studii de specialitate, reintegrându-se în circuitul științific internațional. În 1971 a devenit profesor-invitat la Universitatea din Bonn, un an mai târziu al Universității din Hamburg, iar în 1979,

profesor în cadrul Fundației Rockefeller. A fost tatăl cunoscutului regizor de film, Nicolae Mărgineanu.

A inițiat și coordonat:

- *Problema evoluției;*
- *Psihologia franceză contemporană;*
- *Psihologia persoanei;*
- *Natura științei;*
- *Amfiteatre și închisori.*

88. VALERIU BOLOGA (1892-1971)

Repere biografice:

Valeriu Bologa (n. 26 noiembrie 1892, Brașov - d. 30 octombrie 1971, Cluj) a studiat științele naturale și medicina la Jena, Innsbruck și Cluj. A fost primul profesor titular român al disciplinei Istoria Medicinii de la Universitatea din Cluj.

Domeniul de activitate:

Medic, profesor universitar, specialist în istoria medicinei.

Repere ale activității universitare:

După înființarea sa în 1919, universitatea românească din Cluj și-a propus să coaguleze forțele științifice românești din Transilvania. Astfel, în cadrul Facultății de medicină au fost create discipline de studiu și catedre care lipseau la celelalte facultăți de profil din țară (radiologia, biochimia, istoria medicinei, balneologia etc). În aceste împrejurări, Vasile Bologa a fondat școala de istoria medicinei din Cluj. A fost preocupat de asemenea de istoria farmaciei, filosofia medicală, medicina populară și de folclorul medical.

A fost membru în 23 de societăți academice din țară și din străinătate. A pus bazele Bibliotecii medico-istorice și Muzeului de Istorie al Medicinii. Activitatea sa a fost recunoscută pe plan internațional. Între 1949-1971 a fost președinte al Societății Internaționale de istoria medicinei, iar în 1971 a fost laureat al Academiei Naționale de Medicină din Paris.

A inițiat și coordonat:

- *Contribuții la istoria medicinei în Ardeal;*
- *Începuturile medicinei științifice românești;*
- *Istoria medicinei românești.*

89. ZENOVIE PÂCLIȘANU (1886-1957)

Repere biografice:

Zenovie Pâclișanu (n. 1 mai 1886, Straja, Alba - d. 31 octombrie 1957) a urmat studiile liceale teologice la Blaj, iar cele universitare la Institutul Catolic Augustaneum din Viena, unde a obținut și doctoratul. În 1916 a fost arestat de autoritățile maghiare sub învinuirea de spionaj în favoarea României. A participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. A fost arestat în 1949 de autoritățile comuniste și închis la Jilava și Sighet. A fost eliberat în 1953. În 1957 a fost din nou arestat și ucis prin tortură.

Domeniul de activitate:

Teolog, istoric ecleziastic, publicist, arhivist, membru corespondent al Academiei Române, preot, vicar general (în clandestinitate) pentru românii uniți din Vechiul Regat.

Repere ale activității universitare:

După finalizarea studiilor universitare, a ocupat postul de profesor la Seminarul teologic și cel de director la Biblioteca Centrală Arhiepiscopalească din Blaj. Din 1920 până în 1922 a fost primul director a Arhivelor Statului din Cluj, iar din 1922 până în 1948 a fost director general în Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, apoi în Ministerul de Externe. A fost ales membru corespondent al Academiei Române la doar 33 de ani. În 1929 a devenit consilier pe probleme diplomatice în relațiile dintre România și Vatican. În anul 1945 a fost ales membru al Comisiei pentru studiul materialului și pregătirea documentelor în vederea Conferinței de Pace de la Paris.

A inițiat și coordonat

- *Vechile mănăstiri românești din Ardeal;*
- *Istoria Bisericii Române Unite;*
- *Biserica și Românismul.*

90. SEVER GROZE (1929-2010)

Repere biografice:

Sever Groze (n. 29 noiembrie 1929, Telciu, Bistrița-Năsăud - d. 23 decembrie 2010, Cluj-Napoca) și-a făcut studiile liceale la Liceul „Alexandru Odobescu” din Bistrița, iar studiile universitare, absolvite în 1952, la Facultatea de Matematică și Fizică a Universității „Victor Babeș”.

Domeniul de activitate:

Matematician, profesor universitar.

Repere ale activității universitare:

Încă din anul absolvirii studiilor superioare, 1952, a fost angajat cadru didactic al Facultății de Matematică și Fizică, parcurgând treptat toate gradele didactice, în 1980

devenind profesor la Catedra de ecuații diferențiale și informatică a aceleiași facultăți.

Între 1968-1982 a fost decan al Facultății de Matematică-Fizică-Chimie a Institutului Pedagogic de 3 ani din Cluj-Napoca, prodecan al Facultății de Matematică a Universității „Babeș-Bolyai” și, pentru un an, între 1972-1973 a fost director al Liceului de Informatică din Cluj-Napoca, la a cărui înființare a avut o contribuție determinantă. A publicat peste 50 de lucrări în domeniul analizei numerice, aritmeticii, geometriei și informaticii. A fost președinte al clubului de fotbal Universitatea Cluj.

91. VICTOR BABEȘ (1854-1926)

Repere biografice:

Victor Babeș s-a născut la Viena, în 4 iulie 1854, ca fiu al lui Vincențiu Babeș, român originar din Banat și al Sophiei Goldschneider, austriacă dintr-o importantă familie vieneză. Tatăl său a fost avocat, ziarist și om politic; acesta s-a remarcat în lupta pentru drepturile naționale ale românilor din Transilvania, dar și ca unul dintre membrii fondatori ai Academiei Române.

Tânărul Babeș a studiat medicina la Budapesta și Viena, începându-și cariera științifică în calitate de asistent în laboratorul de anatomie patologică din Budapesta (1874). Fascinat de descoperirile lui Louis Pasteur din domeniul microbiologiei, Babeș pleacă la Paris, unde lucrează o vreme chiar în laboratorul mentorului său. În perioada 1885-1886, colaborează la Berlin cu renumiții medici germani Rudolf Virchow și Robert Koch, iar din 1887 va activa în calitate de profesor la catedra de Anatomie Patologică și Bacteriologie din București. Moare la 72 de ani, în 19 octombrie 1926.

Domeniul de activitate:

Bacteriolog, morfopatolog și profesor.

Repere ale activității universitare:

Victor Babeș este fondatorul școlii românești de microbiologie și coautor – alături de Victor André Cornil – al primului tratat de bacteriologie din lume, intitulat *Bacteriile și rolul lor în anatomia și histologia patologică a bolilor infecțioase* (1885).

Cât privește practica medicală, se preocupă în special de tuberculoză, lepră, vaccinare antirabică și tratarea difteriei cu ajutorul procedurii numite seroterapie. De altfel, este primul care introduce vaccinarea antirabică în România, asociind-o, în cazurile cele mai grave, cu seroterapia. În felul acesta, influențează și dezvoltarea medicinei veterinare.

Activitatea sa se remarcă și printr-o însemnată contribuție teoretică. În 1892 apare *Atlasul de histologie patologică a sistemului nervos*, scris în colaborare cu Gheorghe Marinescu și Paul Blocq. De asemenea, pune bazele *Analelor Institutului de Patologie și Bacteriologie* din București (1889), precum și a altor publicații precum *România medicală* (1893) și *Archives des sciences médicales* (1895).

Asemenea tatălui său, Victor Babeș a dat dovadă de atitudine civică și militantism politic. S-a preocupat de îmbunătățirea stării de sănătate a populației și a pledat pentru împrăștierea

țăranilor. A încercat să instituie măsuri specifice medicinei profilactice, cum ar fi alimentarea cu apă a localităților și combaterea rațională a epidemiilor.

Din 1948, universitatea din Cluj poartă numele lui Victor Babeș, urmând ca din 1959 să fie denumită atât după bacteriologul român, cât și după matematicianul clujean de etnie maghiară, Janos Bolyai.

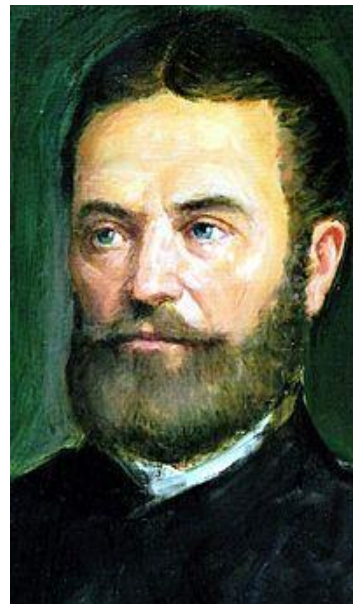
92. JÁNOS BOLYAI (1802-1860)

Repere biografice:

János Bolyai s-a născut în 15 decembrie 1802 în Cluj (oraș ce aparținea pe atunci Imperiului austriac), fiind fiul matematicianului Farkas Bolyai și al Zsuzsannei Benkő. Tatăl său a fost cel care l-a inițiat în tainele matematicii, micul János manifestând un cert interes față de acest domeniu încă din copilărie. A urmat studii de inginerie la Academia Militară Tereziană din Viena, iar în 1823 a devenit inginer militar în armata habsburgică. A muncit, pe rând, la Timișoara, Arad, Oradea, Szeged, Lemberg și Olmütz, având gradele de sublocotenent, respectiv căpitan. S-a pensionat în 1833 din pricina problemelor de sănătate.

A fost un poliglot pasionat, stăpânind nu mai puțin de nouă limbi străine, printre care chineza și tibetana. Cânta la vioară cu mult talent și a susținut concerte chiar și la Viena.

A murit pe 27 ianuarie 1860 la Târgu Mureș.

Domeniul de activitate:

Matematician, specialist în geometria neeuclidiană.

Repere ale activității universitare:

Încă din adolescență, Bolyai a fost obsedat de axioma paralelelor a lui Euclid, dezvoltând convingerea că pot fi construite geometrii paralele prin negarea acesteia. Între anii 1820 și 1823 a conceput un sistem coerent al geometriei neeuclidiene, publicându-și însă rezultatele mult mai târziu, abia în 1832. În paralel, acest subiect a fost tratat de matematicienii Nikolai Lobachevski și Carl Friedrich Gauss, care au ajuns la concluzii similare, fără a avea cunoștință – decât ulterior cercetărilor – unii de munca celorlalți.

Pe lângă cercetările în domeniul geometriei, Bolyai explorează domeniul numerelor complexe.

Deși a publicat doar 24 de pagini în timpul vieții și anume, o anexă (Appendix) la lucrarea tatălui său, *Tentamen juventutem studiosam...* (1832), matematicianul transilvănean a lăsat în urmă peste 20 000 de pagini manuscrise, ce se găsesc la Biblioteca Teleki-Bolyai din Târgu Mureș.

Universitatea din Cluj îi poartă numele, din 1959, precum și Institutul de Matematică al Universității din Szeged. Un lucru mai puțin știut este acela că există un crater lunar denumit după el.

93. CORIOLAN PETRANU (1893-1945)

Repere biografice:

Coriolan Petranu s-a născut la Șiria, lângă Arad, la 19 ianuarie 1893. A urmat liceul la Arad, iar în anul 1911 a început studiile de jurisprudență și de istoria artei la Universitatea din Budapesta. A studiat un an la Berlin după care a început să frecventeze cursurile Școlii Vieneze de Artă, obținând doctoratul în 1917, cu teza *Inhaltsproblem und Kunstgeschichte*, publicată ulterior, în 1921. Între 1917 și 1918 a activat la Muzeul de Arte din Budapesta.

S-a stabilit în România după Marea Unire, unde și-a desfășurat activitatea de cercetare și predare.

A murit la Arad, în 17 iulie 1945.

Domeniul de activitate:

Istoric de artă, cercetător

Repere ale activității universitare:

Coriolan Petranu a fost primul istoric de artă român din Transilvania, principala sa preocupare fiind arta românească din Transilvania, atât cea nobiliară, cât și cea populară.

În 1921 se alătură corpului profesoral al Universității Daciei Superioare de la Cluj, pe postul de conferențiar la catedra de Istoria artei din cadrul Facultății de Litere și Filosofie; din anul următor devine profesor. A donat universității biblioteca personală – aproximativ 1000 de volume –, instituind astfel un cabinet de istoria artei.

În calitate de inspector general al muzeelor din Transilvania, a contribuit la reorganizarea și așezarea pe principii moderne a instituțiilor muzeale transilvănene.

Din 1922 este membru corespondent al Societății de Numismatică din România, colaborând totodată cu Secția geografico-istorică a *Astreii*.

În esență, activitatea lui Coriolan Petranu urmează trei direcții principale: în primul rând, învățământul universitar și întemeierea seminarului de istoria artei; în al doilea rând, efortul de organizare a muzeelor din Transilvania și, în al treilea rând, cercetările în domeniul artei transilvănene, în special a arhitecturii bisericilor de lemn. Oferim spre exemplificare titlurile a două dintre cele mai importante lucrări ale sale: *Bisericile de lemn ale românilor ardeleni* (1934) și *Noi cercetări și aprecieri asupra arhitecturii în lemn din Ardeal* (1936).

94. EMMANUEL DE MARTONNE (1873-1955)

Repere biografice:

Emmanuel-Louis Eugène de Martonne s-a născut în Franța, la Chabris, la data de 1 aprilie 1873. Și-a făcut studiile la École Normale Supérieure din Paris, obținând în 1895 o diplomă în geografie și istorie, iar doi ani mai târziu, licența în științe. Doctoratul îl obține în 1902 – în domeniul literelor –, cu o teză intitulată *La Valachie: essai de monographie géographique*. Susține o a doua teză de doctorat, în științe, în anul 1907, cu titlul *Recherches sur l'évolution morphologique des Alpes de Transylvanie (Karpates méridionales)*.

După o activitate științifică și academică remarcabilă, moare la vârsta de 82 de ani, la 24 iulie 1955, la Sceux (Franța), fiind înmormântat în celebrul cimetir parizian Montparnasse.

Domeniul de activitate:

Geograf, pedagog, climatolog, profesor, membru corespondent al Academiei Române

Repere ale activității universitare:

Emmanuel de Martonne a fost conferențiar la Universitatea din Rennes, din 1899, unde a întemeiat un laborator de geografie care funcționează până în prezent. A mai activat la Universitatea din Lyon, la Universitatea Sorbona din Paris și a condus vreme de aproape 20 de ani (1926-1944) laboratorul de geografie generală de la École Pratique des Hautes Études.

În 1898 își începe munca de cercetare în spațiul românesc. Alături de profesori de la Universitatea maghiară din Cluj, respectiv de la Universitatea din București, explorează Munții Parâng, confirmând prezența aici a formelor de relief glaciatic. Prin intermediul lucrării *Recherches sur la distribution géographique de la population en Valachie* (1903) evidențiază raporturile dintre distribuția populației din Țara Românească și condițiile naturale.

Geograful francez a întreținut relații științifice strânse cu instituții universitare și academice românești. În anul 1912 a fost ales membru corespondent al Academiei Române. Un an mai târziu, îl cunoaște la Sorbona pe geograful și etnograful român George Vâlsan, de care îl va lega o frumoasă prietenie. După înființarea Universității românești din Cluj (1919), Vâlsan – profesor titular de geografie fizică –, i-a propus o colaborare. Astfel, în 1921, a predat cursuri de geografie la Cluj vreme de un semestru; mai mult decât atât, a organizat excursii de cercetare cu studenții,

a ținut conferințe, a primit studenți și doctoranzi clujeni în departamentul său de la Sorbona și a coordonat cercetări referitoare la diferite aspecte ale geografiei României.

După încheierea primului război mondial, de Martonne este unul dintre experții consultați în cadrul Conferinței de pace de la Paris pe problema trasării granițelor noilor state din Europa centrală și de est. A insistat în acest context asupra principiului viabilității frontierelor, conform căruia stabilirea granițelor trebuie să ia în calcul nu numai criterii etnice, ci și argumente de ordin geografic (relief, ape, infrastructură, accesibilitate).

95. IACOB IACOBOVICI (1879-1959)

Repere biografice:

Iacob Iacobovici s-a născut la data de 18 noiembrie 1879, în satul Costești, județul Botoșani, într-o familie de origine armeană. După absolvirea liceului la Botoșani, a urmat cursurile Facultății de Medicină din București, între anii 1898-1905. În anul 1905 obține doctoratul în medicină și chirurgie cu teza *Arteriologie fetală*. În anul 1913 dobândește titlul de „doctor docent de medicină operatorie”, tot la Universitatea din București.

În primii ani ai carierei sale, a ocupat mai multe posturi, printre care intern la Spitalul Brâncovenesc din București, asistent la Catedra de Anatomie Descriptivă a Facultății de Medicină din capitală, medic primar la Spitalul Colțea, respectiv bibliotecar al Facultății de Medicină.

În timpul primului război mondial, a condus un spital de campanie la Bacău, anterior coordonând misiunea sanitară din Bulgaria, din timpul celui de-al doilea război balcanic. După Marea Unire își continuă cariera la Cluj, revenind ulterior la București (a fost comandantul Spitalului Brâncovenesc militarizat în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale). Se retrage de la catedră în

1947, suferind de boala Parkinson și scleroză cardiacă.

Moare la 79 de ani, în 9 octombrie 1959, la București.

Domeniul de activitate: Medic chirurg, profesor

Repere ale activității universitare:

Iacob Iacobovici este fondatorul școlii românești de chirurgie din Transilvania și unul dintre întemeietorii Facultății de Medicină din Cluj.

De la începutul perioadei interbelice, Iacob Iacobovici este profesor titular la Universitatea din Cluj și director al Clinicii Chirurgicale. Prin eforturile sale, au fost modernizate o serie de laboratoare, create departamente de traumatologie, ortopedie etc., precum și un serviciu ambulatoriu și unul de urgențe. Când privește latura didactică, a introdus un curs de semiologie chirurgicală și a inițiat cursuri de urologie.

În plan instituțional, amintim funcția de decan pe care profesorul Iacobovici a deținut-o în perioada 1921-1922, iar în anul 1922-1923 a fost ales rector al universității clujene. În această calitate s-a preocupat de publicarea unor manuale universitare românești – înființând cu acest scop Editura Universității – și de construirea de noi cămine studențești.

A fost reprezentantul Universității din Cluj în Senatul țării, iar mai târziu a fost ales senator de drept, participând la dezbaterile legilor sanitare.

În anii 1930 revine la București pentru a prelua conducerea Clinicii a II-a chirurgicale de la Spitalul Brâncovenesc și catedra de profesor de chirurgie la Facultatea de Medicină. În capitală pune bazele primului spital de urgență din România.

De-a lungul carierei sale, eminentul chirurg a și inovat. A adus contribuții originale în domenii precum chirurgia de război, chirurgia ulcerului duodenal nerezecabil, arteriologia fetală, chirurgia litiazei biliare și în fiziologia paratiroidelor. A publicat peste 300 de articole științifice, a făcut parte din asociații și societăți medicale și a obținut numeroase premii și medalii de onoare.

96. IOAN MAC (1937-2017)

Repere biografice:

Ioan Mac s-a născut la 1 septembrie 1937, în localitatea Jac, județul Sălaj. În 1956 a absolvit Școala pedagogică din Năsăud, iar în 1961 a finalizat cu succes studiile universitare la Cluj, în cadrul Facultății de Științe ale Naturii. După absolvire a fost încadrat ca cercetător la Institutul de Geografie, urmând studii doctorale finalizate în 1970 cu teza *Subcarpații transilvăneni dintre Mureș și Olt*.

Din 1968 își începe cariera universitară, fiind pe rând șef de lucrări, conferențiar și profesor (începând din 1990) la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Moare în 2017, înainte să împlinească vârsta de 80 de ani.

Domeniul de activitate:

Geograf, profesor

Repere ale activității universitare:

Principalul său domeniu de interes academic este geomorfologia. Ioan Mac și-a concentrat atenția asupra geomorfologiei dinamice, abordând o problemă relativ nouă pentru școala românească de geografie. Studiile sale au vizat problematica evaluării reliefului, premisă a dezvoltării orașelor transilvănene, dar și pe cele referitoare la stabilirea unităților microscalare pentru amenajările teritoriale, respectiv la sinergismul sistemelor teritoriale în procesul de amenajare. Astfel, profesorul clujean merge dincolo de dimensiunea teoretică a cercetărilor sale, imprimându-le o direcție practic-inginerească.

Participă la schimburi de experiență în mai multe state europene: Ungaria, Germania, URSS, Franța, Serbia, Italia, Olanda, Marea Britanie ș.a. De asemenea, participă la numeroase manifestări științifice naționale și internaționale pe probleme de geomorfologie.

În contextul adoptării de către UBB a sistemului Bologna – și anume, organizarea studiilor universitare în trei cicluri de învățământ: licență de 3 ani, masterat de 2 ani și doctorat –, profesorul Mac obține transformarea catedrei de Geografie din cadrul Facultății de Biologie, Geografie și Geologie într-o facultate independentă (1994). În același an devine decan al acestei facultăți, reușind să întemeieze mai târziu o catedră dedicată protecției mediului. Contribuțiile sale pe filieră instituțională nu se opresc aici; introduce noi specializări precum Geoinformare și prospectare turistică sau Topografie, cartografie și cadastru. În același timp, a fost membru în Senatul Universității „Babeș-Bolyai”, membru în comisia de urbanism a Consiliului Județean Cluj, Director al Institutului de Geografie, Filiala Cluj, redactor responsabil al revistei *Studia Geographica*, redactor șef-adjunct al Revistei *Terra* a Societății Române de Geografie, membru al colectivului de redacție al revistei *Studii și Cercetări de Geografie* a Academiei Române.

97. IOAN URSU (1928-2007)**Repere biografice:**

Ioan Ursu s-a născut în data de 5 aprilie 1928, în comuna Mănăstireni, județul Cluj. După studii liceale la Turda și Cluj, a absolvit Facultatea de Matematică-Fizică a Universității din Cluj (1950), iar în 1956 a obținut titlul de doctor în științe fizice și matematice, cu o teză intitulată *Efectele magnomecanice la oxigen*. A efectuat stagii de cercetare în domeniul rezonanței magnetice electronice la universități de prestigiu din SUA (Princeton), Anglia, URSS, RDG sau Elveția. A fost coordonator al

programului nuclear al României, membru PCR și, în această calitate, a ocupat și fotoliul de ministru în guvernele comuniste.

A murit în 16 aprilie 2007, la București, la vârsta de 79 de ani.

Domeniul de activitate:

Fizician, academician, om politic.

Repere ale activității universitare:

Ioan Ursu și-a început cariera universitară în 1949, în calitate de preparator la Universitatea „Victor Babeș” din Cluj. Din 1957 este profesor universitar, devenind apoi șef al Catedrei de fizică atomică și nucleară, optică și electromagnetism. A fost, de asemenea, profesor invitat la Centrul Internațional de Fizică Teoretică din Trieste și cercetător științific asociat la Institutul de Fizică Atomică din București. Din 1963 a fost membru corespondent al Academiei Române, devenind titular în 1974 și conducând secția de fizică a acestei instituții în perioada 1988-1992.

Încă din anii 1960, a îndeplinit diverse funcții de conducere: prorector al Universității „Babeș-Bolyai”, director al Institutului de Fizică Atomică, președinte al Societății Europene de Fizică, președinte al Uniunii Balcanice de Fizică ș.a.

A derulat cercetări în domeniul fizicii atomice și nucleare, s-a dedicat studiului materialelor nucleare, fizicii solidului, interacțiunii radiațiilor nucleare cu solidul, combustibililor nucleari specifici, aliajelor speciale și materialelor de structură corespondente energiei nucleare. A studiat probleme legate de tehnologia nucleară și tehnologia mediilor active pentru laseri cu solid. A descoperit efectul de îmbogățire izotopică a uraniului în rezonanța magnetică.

A publicat numeroase lucrări în limba română și în limbi străine și a fost membru în numeroase societăți științifice din țară și străinătate.

98.JAKÓ ZSIGMOND (1916-2008)

Repere biografice:

Jakó Zsigmond Pál (cunoscut și drept Sigismund Jakó) s-a născut la data de 2 septembrie 1916 în localitatea Fileghihaz (în prezent Roșiori, județul Bihor). A urmat studiile medii și universitare în Ungaria, la Hajdúböszörmény respectiv la Universitatea „Pázmány Péter”, obținând licența în istorie, latină și litere în anul 1939. Un an mai târziu i se acordă titlul de doctor în istorie.

Și-a început cariera academică la aceeași universitate, ca preparator la Institutul de istorie etnică a populației, ocupând ulterior postul de arhivist la Arhivele Statului din Budapesta.

În 1941 se mută la Cluj, unde își va desfășura activitatea până la pensionare.
Încetează din viață la 28 octombrie 2008, la vârsta de 92 de ani, în Cluj-Napoca.

Domeniul de activitate: istoric, arhivist

Repere ale activității universitare:

În anul 1941 se angajează arhivist în cadrul Muzeului Ardelean, fiind și director al Arhivei Muzeului Ardelean în perioada 1945-1950, până la desființarea instituției. Din 1942 predă la Facultatea de Istorie a Universității din Cluj, în funcția de asistent, apoi de profesor (1944-1981). Între 1949 și 1981 ia parte la diferite colective de cercetare din cadrul Institutului de Istorie din Cluj.

Aduce o contribuție însemnată în domeniul științelor auxiliare ale istoriei, fiind editor al unor importante colecții de izvoare referitoare la istoria medievală a Transilvaniei. Studiile sale îmbogățesc cunoașterea istoriei culturii medievale, a istoriei cărții și tiparului.

A fost membru în numeroase societăți științifice: Academia de Științe Sociale și Politice din România, membru de onoare al Academiei Maghiare de Științe și al Societății Maghiare de Istorie, președinte al Societății Muzeul Ardelean din Cluj, copreședinte al Asociației Internaționale a Istoricilor Maghiari, membru de onoare al Academiei Române.

Dincolo de activitatea științifică și didactică, sunt remarcabile eforturile sale în vederea revigorării culturii maghiare de după 1989. În acest sens, amintim reluarea activității Societății Muzeului Ardelean, din 1990.

99. ROMULUS VUIA (1887-1963)

Repere biografice:

Romulus Vuia s-a născut în 1887 în Comloșu Mare (astăzi în județul Timiș). A fost fiul învățătorului Iuliu Vuia, personalitate locală îndrăgită, autor de manuale școlare românești și iubitor al culturii tradiționale.

A studiat istoria și geografia la Universitatea din Cluj, iar în anul 1910 a fost numit profesor la școala civilă din Hațeg. În timpul primului război mondial, a fost acuzat de spionaj în favoarea statului român și supravegheat în permanență de jandarmii maghiari. După Marea unire a fost director al Școlii medii din Târnăveni și asistent la Universitatea din Cluj.

După o carieră științifică și universitară, este obligat să se retragă de către autoritățile comuniste (1947) și părăsește Clujul. Se stinge din viață la București, în 1963.

Domeniul de activitate: etnolog, profesor,

Repere ale activității universitare:

Începând din perioada interbelică, Romulus Vuia se evidențiază în activitatea științifică și didactică. Își obține doctoratul în geografie în 1924 cu teza *Țara Hațegului și regiunea Pădurenilor, studiu antropogeografic și etnografic*. Între timp, devenise asistentul lui George Vâlsan la Institutul de Geografie din Cluj. În 1940, când Ardealul de nord intră sub ocupație maghiară, iar universitatea se mută de la Cluj, Vuia reușește să-și evacueze toate colecțiile și să le transporte în siguranță la Sibiu. În 1939 înființase Cercul de Studii Etnografice, a cărui activitate continuă și la Sibiu.

Principala sa preocupare rămâne însă Muzeul Etnografic din Cluj, pe care îl înființează, alături de Parcul Etnografic Național. În perioada 1926-1948 este director al muzeului, iar între 1952 și 1963 va fi șeful secției etnografice din cadrul Academiei Române. După mutarea la Sibiu, s-a străduit să organizeze și aici un parc etnografic, punându-i-se la dispoziție un teren în apropierea pădurii Dumbrava. Din acest motiv, este considerat părintele muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului. După mai bine de 25 de ani de carieră, lasă în urmă aproape 15.000 de obiecte, stampe, diapozitive și o bibliotecă cu aproape 3.400 de volume. În anii care au urmat pensionării sale, instituțiile pe care le-a patronat și-au încetat activitatea, iar catedra sa de etnografie de la universitate a fost desființată.

Un alt aspect interesant este activitatea sa politică: a fost deputat în Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din decembrie 1918, în calitate de delegat al Reuniunii de Cântări din Hațeg.

În semn de recunoaștere a activității sale, Parcul Etnografic din Cluj, precum și o stradă din același oraș îi poartă numele.

100. TUDOR BUGNARIU (1909-1988)

Repere biografice:

Tudor Bugnariu s-a născut la Budapesta în data de 30 iunie 1909. A absolvit Facultatea de Litere și Filosofie la Cluj, începându-și cariera universitară din funcția de asistent suplinitor la catedra de limba și literatura română veche în anul universitar 1932-1933.

A fost prieten cu filosoful D.D. Roșca, bun cunosător și traducător al lui Hegel, ambii fiind colegi la Universitatea din Cluj.

În anul 1957 s-a căsătorit cu Ana-Dorica "Dorli" Blaga, fiica cunoscutului poet, filosof și profesor Lucian Blaga, care era cu 21 de ani mai tânără decât el. Bugnariu a mai fost căsătorit cu Kato Balasz, o evreică maghiară, a cărei întreagă familie fusese deportată la Auschwitz, ce excepția ei, întrucât era măritată cu un creștin. Neputând trece peste trauma pierderii mamei, surorilor și nepoatelor sale, moarte în lagăr, Kato s-a sinucis în 1945.

A murit la București, cu câteva zile înainte de împlirea vârstei de 79 de ani (25 iunie 1988).

Domeniul de activitate:

Sociolog, filosof, publicist, om politic

Repere ale activității universitare:

Activitatea academică, ca și întreaga viață a lui Tudor Bugnariu stă sub semnul orientării sale politice de stânga. A fost redactor al publicației *Alte zări* și membru în Comitetul Antifascist al tineretului din Cluj, motiv pentru care a fost îndepărtat de la catedră, în preajma celui de-al doilea război mondial. În 1940 este internat în lagărele de la Caracal și Someșeni, fiind reabilitat după 1944, o dată cu venirea la putere a comuniștilor. În acest context, între 1944 și 1945 ocupă funcția de primar al Clujului.

În 1948 revine în învățământul universitar, inițial ca asistent neplătit la catedra de sociologie. Evoluția sa este spectaculoasă, avansând rapid la gradul de profesor și ocupând funcții administrative precum cea de decan, prorector și chiar adjunct al ministrului învățământului (1956). De asemenea, a fost consilier cultural la Belgrad pentru scurtă vreme, în 1948. Din 1957 se transferă la catedra de filosofie a Universității din București. Anterior, în 1955, fusese ales membru corespondent al Academiei Române.

În ceea ce privește contribuțiile sale științifice, a publicat mai ales studii de marxism, materialism dialectic și istorie. În 1971 a fost decorat cu Ordinul Steaua Republicii Socialiste România clasa a II-a.

